

Т
«БЕКІТЕМІН»

Мектеп директоры

Қ.С.Вайғалиев

« » _____ 2023ж

«КЕЛІСЕМІН»

Жарма аудандық білім бөлімі

әдістемелік кабинет меңгерушісі

Ж.С.Жаняқова

« » _____ 2023ж

11 «А» сынып бойынша «Қиындатылған деңгейдегі есептерді шешу»
факультативтік курсының 2023-2024 оқу жылына арналған
күнтізбелік-тақырыптық жоспары

Орындаған: «К.Шакенов атындағы орта мектебі» КММ-інің математика
пәні мұғалімі Аманжолова А.Т.

ҚИЫНДАТЫЛҒАН ДЕНҒЕЙДЕГІ ЕСЕПТЕРДІ ШЕШУ

Түсініктеме хат

Математика пәнін тереңдету және оқушылардың осы пәнге деген қызығушылығын арттыру, білім алушылардың математикалық қабілетін ашу және дамыту жаңартылған оқу бағдарламасының басты мақсаты. Осы салада мұғалімдер көптеген жұмыстар атқаруда. Бұл элективті курста осы мақсатты орындауға өз үлесін қосады деген ойдамыз. Педагогикалық тәжірибемнің негізінде жоспарланған курс. Мектеп бағдарламасында параметрлерге берілген есептер бар, оқушылар мұндай есептер шығаруда қиыншылықтарға тап болады. Сондықтан параметрге берілген есептер тақырыбын таңдап алған курс оқушылардың математикалық және логикалық ойлау қабілеттерінің артуына өз үлесін қосады.

Бағдарламаның мақсаты:

Оқушыларға параметрмен берілген есептерді әр түрлі тәсілдермен шешуді үйрету;

Оқушылардың параметрмен берілген есептерге деген көзқарастарын және оны іс жүзінде қолдана білу бейімділіктерін қалыптастыру;

Параметрге берілген есептердің сан алуандығы оқушылардың математика пәніне деген қызығушылығын арттыру;

Математикалық білімділікке ие болу, ғылыми терминологияны түсіне білу, алған білімдерін тиімді қолдана білу.

Бағдарламаның міндеттері:

Параметрге берілген есептерді әр түрлі тәсілдерімен шеше білуге үйрету;

Алған білімдерін қиындығы әртүрлі есептер шығаруда қолдана білуге жаттықтыру;

Оқушылардың шығармашылықпен жұмыс істеу қабілетін дамыту;

Оқушылардың ой-өрісінің дамуына, өз бетімен ізденуіне жағдай жасау;

Балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып жеке тұлғаны дамытуға мүмкіндік жасау;

Жаратылыстану- математика бағытында оқитын оқушыларға қиындығы жоғары есептерді шығара білуге дайындау.

Бағдарламаның өзектілігі:

Параметрге берілген есептер мектеп бағдарламасының барлық сыныптарында әртүрлі деңгейде қамтылған, сондықтан ата-аналар тақырыптардың негізгі ұғымдарын терең меңгерту аса маңызды. Курс параметрі бар теңдеулер мен теңсіздіктерді және олардың жүйелерін шешудің ерекшеліктерін көрсете отырып, параметр ұғымын оқушылардың саналы түрде меңгеруіне, яғни ғылым, техника мен өндірістің әр түрлі салаларында қолданылатын және неғұрлым қарқынды нәтижеге әкелетін математикалық әдістердің негізін құрайтын құрал ретінде қабылдауына мүмкіндік береді.

Элективті курс 34 сағатқа арналып жасалған. Курс теориялық және практикалық бағытта жүргізіледі. Оқушылардың танымдық іс-әрекеттерін ұйымдастыру жекелей және топпен жұмыс, жобалар қорғау, есептер құрастыру арқылы жүргізіледі. Сабақты өткізуде оқушының өз бетімен ізденуіне мүмкіндік беретін практикалық жұмыстар, практикалық есептер шығару, презентациялар дайындау, рефераттар қорғау, жобалар жазу, есептер құрастыру, зерттеу жұмыстары сияқты оқыту әдістері қолданылады.

№	Тақырыптың аты	Жалпы сағат саны	Максаты (нені білу керек?)	Күні
	<i>Алғашқы ұғым</i>	4 сағ.		
1	Кіріспе. Параметр ұғымы	1	Факультативтік тақырыбының міндетімен танысады	курс мақсаты, 5.09.2023
2-4	Алгебралық параметрі бар есептер шығару	3	Ізденеді, баяндайды	12.09 19.09 26.09
5	Параметрі бар сызықтық теңдеулер туралы негізгі ұғымдар	1	Теңдеудің шешімдерінің ішінен дұрысын таңдай біледі	3.10
6	Параметрі бар сызықтық теңдеулер	1	Мағлұматтар салыстырады.	іздейді, 10.10
7	Параметрмен және модульмен берілген сызықтық теңдеулер	1	Өз бетінше ізденушілік тапсырмасын орындайды	17.10
8	Параметрі бар теңдеулерді сызықтық теңдеулерге келтіру	1	Талдап, саралауға үйренеді.	24.10
9	Параметрі бар сызықтық теңдеулер жүйесін шешу	1	Білімі дамып, тереңдейді.	7.11
10	Тест тапсырмалары	1	Өз бетімен жұмысқа үйренеді.	14.11
11	Параметрі бар сызықтық теңсіздіктер ұғымы	1	Берілген алгоритм арқылы теңсіздіктерді шеше біледі	21.11
12-13	Параметрі бар сызықтық теңсіздіктерді шешудің схемасы	2	Дидактикалық ойын, зерттеулер жүргізе алады.	28.11 5.12
14	Параметрі бар сызықтық теңсіздіктерді графикалық тәсілмен шешу	1	Графиктердің орналасуының барлық жағдайларын параметрге байланысты қарастыра біледі.	12.12
15	Параметрі бар теңсіздіктер жүйесін шешу	1	Заңдылықтарды таба біледі.	19.12
16	Квадрат теңдеулердің түбірлері a, b, c , коэффициенттерінің параметрге тәуелділігі	1	Білімі дамып тереңдейді.	26.12
17	Параметрі бар квадрат теңдеулер жүйесін шешу	1	Квадрат теңдеулерді және теңсіздіктердің дұрыс шешімін таба біледі.	9.01.2023
18	Жоба қорғау "Параметрі бар квадрат теңдеулер"	1	Білімін талдап және нақтылайды.	16.01
19	$y= x $ функциясы және оның графигінің орналасуы	1	Өз бетінше ізденушілік тапсырмасын орындап, іздене алады	23.01
20	Параметрі бар есептерде квадраттық функцияның қасиеті	1	Білімін нақтылау	30.01
21	Графикалық тәсілмен шешу	1	Барлық тәсілдерді стандартты емес жағдайда пайдалана біледі	6.02
22-23	Параметрі бар теңсіздіктер жүйесін шешу	2	Заңдылықтарды таба біледі.	13.02 20.02
24	Квадрат теңдеулердің түбірлері a, b, c , коэффициенттерінің параметрге тәуелділігі	1	Білімі дамып тереңдейді.	27.02
25-27	Параметрі бар теңсіздіктер жүйесін шешу	3	Заңдылықтарды таба біледі.	5.03 12.03 19.03

28	Жоба корғау "Параметрі бар квадрат теңдеулер"	1	Білімін талдап және нақтылайды.	02.04
29-33	Стандартты емес қиындығы жоғары параметрлі есептерді шешу (ҰБТ жинақтарынан)	5	Барлық тәсілдерді стандартты емес жағдайда пайдалана біледі	9.04 16.04 23.04 30.04 14.05
34	Тест тапсырмалары. Қорытынды	1	Өз бетімен жұмысқа үйренеді.	21.05
	Барлығы	34 сағ		

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Жалпы орта білім беретін мектептерде оқу процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы әдістемелік нұсқау хат, 2018 ж.
2. «Задачи с параметром», П.И. Горнштейн, В.Б. Полонский, М. Якир «М. ИЛЕКСА», 2005 г.
3. «Необходимые условия в задачах с параметрами», П.И. Горнштейн, В.Б. Полонский, М. Якир «Квант», 1991 г.
4. «Уравнения и неравенства с параметрами», М.К. Потапов, С.Н. Олехник, Ю.В. Нестеренко «Издательство МГУ», 1992 г.
5. «О воспитательной направленности обучения математики в школе», К. Кожабаев, «Просвещение», 1988 г.
6. «Задачи с параметром», Г.А. Ястребинецкий, «М. Просвещение», 1988 г.
7. «Методы решения задач с параметрами», В.Л. Натяганов, Л.М. Лужина, «Издательство МГУ», 2003 г.
8. «Планирование учебного материала для 9 класса с углубленного изучения математики», М.Г. Галицкий, А.М. Гольдман, Л.И. Звавич 1990 г.
9. «Метод координат в задачах с параметром», В.К. Марков «Издательство МГУ», 1970 г.
10. «Оқушылардың жетістіктерін бағалауға қойылатын талаптар», Математика пәні мұғалімдеріне арналған, Батырбаева М.А., Кадырова С.У., 2011 ж.

«Бекітемін»
К.Шәкенов атындағы
орта мектебінде директоры :
К.С.Байғалиев

« » 2023 жыл

Келісемін:
Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі
Ж.С.Жанақова

« » 2023 жыл

«Үкілі домбыра»

факультативтік сабағының күнтізбелік жоспары

5 сынып

Пән мұғалімі: Ашимханова С.А.

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

Қос ішектің бірін қатты

Бірін сәл-сәл кем бұра.

Нағыз қазақ қазақ емес

Нағыз қазақ домбыра.

(Қ.Мырзалиев)

Бүгінгі таңда қазақ халқының ұлттық-мәдени қайта өркендеуі жағдайында жеткіншек ұрпақты жан-жақты жеке тұлға ретінде тәрбиелеудің заңды қажеттілігі арта түсуде.

Домбыра-ерте заманнан бері халқымызбен бірге жасасып келе жатқан, оның рухани жан серігіне айналған музыкалық аспаптардың бірі. Сондықтан домбыра үйренудегі оқушы бойындағы икем, талшыныс, сабырлық және төзімділік болуы керек. Домбыра үйірмесінде оқушы домбыра аспабының қыр сырын ұғынып, домбыра үйренеді.

Үйірме оқушылары ұлттық өнерге баулу мақсатында ұйымдастырылып отыр. Оған домбыра аспабына қызығушылық танытқан, оны үйренуге ынталы 5 сынып оқушылары тартылды. Үйірменің балаларға берері көп. Оларға ұлттық аспаптар туралы мағлұмат беріліп, домбыра аспабының құрылысы түсіндіріледі. Домбыраны қалай ұстау, домбыра тартқанда қалай отыру керектігі үйретіледі. Домбыраның құлақ күйін келтіру, домбыра қағыстарын үйренуге назар аударылады. Аспапты тарту техникасына көп көңіл бөлінеді. Үйірмеде топтық, жұптық және жеке оқушылармен жұмыстар жүргізіледі. Халық күйлері үйретіледі.

Үйірменің мақсаты: Домбыра аспабын ұлттық тәрбие құралы ретінде кеңінен қолдана отырып, аспапқа деген қызығушылығын арттырып, оқушыны домбыра ойнауға үйрету.

Міндеті:- Ұлттық аспап домбыраның құрлысымен танысу;

- Домбырамен күй тартып, ән айтып үйрену

- Домбыраны нақышына келтіріп орындау;

- Ұлттық дәстүр мен салт-сана тағылымын жас жеткіншек бойына сіңіру;

- Ұлт өнеріне деген қызығушылық пен сүйіспеншілігін арттыру.

Күтілетін нәтиже: қазіргі заман талабына сай домбыра аспабын жақсы деңгейде меңгерген, халықтық музыка тарихынан хабардар, эстетикалық тәрбиелі, дүниетанымы жоғары, жан-жақты қалыптасқан бәсекеге қабілетті жеке тұлға даярлау.

**2023-2024 оқу жылына арналған күнтізбелік –тақырыптық
жоспар.**

№	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1	Домбыра аспабын ұстап үйрену	1	04-08.09
2	Домбыра аспабын қағыстар қағып үйрену	1	11-15.09
3	Домбыра аспабын тартып үйрену	1	18-22.09
4	Еркемай әнін үйрену	1	25.-29.09
5	Еркемай әнін толық ойнап үйрену	1	02.-06.10
6	Күйлердің тарихымен танысу	1	09.-13.10
7	Кенес күйін бастап үйрен	1	16-20.10
8	Кенес күйін ары қарай үйрену	1	23-27.10
9	Кенес күйін ары қарай үйрену	1	06-10.11
10	Кенес күйін ортаңғы сағасын ойнап үйрену	1	13-17.11
11	Кенес күйін сағасын ойнап үйрену	1	20-24.11
12	Кенес күйін толық ойнап үйрену	1	27-01.12
13	Күйді толық ойнау	1	04-08.12
14	Өткен күйлерді қайталау	1	11-15.12
15	Келіншек күйін бастап үйрену	1	19-22.12
16	Келіншек күйін бастап үйрену	1	08-12.01
17	Келіншек күйін ары қарай үйрену	1	15-19.01
18	Келіншек күйін ары қарай үйрену	1	22-26.01
19	Келіншек күйінің ортаңғы сағасын ойнап үйрену	1	29-02.02
20	Келіншек күйінің соңғы сағасын ойнап үйрену	1	05-09.02
21	Күйді толық ойнап үйрену	1	12-16.02
22	Күйді толық ойнап үйрену	1	19-23.02
23	Күйді қайталап ойнап үйрену	1	26-01.03
24	Айжан қыз күйін бастап үйрену	1	11-15.03
25	Айжан қыз күйін жалғастырып үйрену	1	01-05.04
26	Айжан қыз күйін жалғастырып үйрену	1	08-12.04
27	Айжан қыз күйін жалғастырып үйрену	1	15-19.04
28	Айжан қыз күйін ортаңғы сағасын ойнап үйрену	1	22-26.04
29	Айжан қыз күйін соңғы сағасын ойнап үйрену	1	29-03.05
30	Айжан қыз күйін толық ойнау	1	06-10.05
31	Өткен күйлерді қайталап ойнау	1	13-17.05
32	Өткенді қайталау	1	20-24.05

Пайдалынылған әдебиеттер:

1. Домбай Н. «Ана тілі» газеті.
2. «Күй құдіреті» мақаласы
3. Уикипедия-ашық энциклопедиясынан алынған мәлімет./
Домбыра
4. Халық күйлерінің жинағы.
5. А.Жайымов. «Домбыра үйрену мектебі»

«Бекітемін»
К.Шакенов атындағы
орта мектебіннің директоры :

К.С. Байғалиев

« 9 » 2023 жыл

Келісемін:
Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі

Ж.С. Жапақона

« 11 » 2023 жыл

«Графикалық жобалау»

факультативтік сабағының күнтізбелік жоспары

10 сынып

Пән мұғалімі: Бейсенбин Б.Ғ.

2023-2024 оқу жылы

Р

Түсінік хат

«Графика және жобалау» пәнінің негізгі міндеті – сызбаларға қойылатын талаптар, проекцияла әдістері, графикалық моделдеу заңдары және кескіндеу теориясының негіздерімен таныстыру, жобалау және шығармашылық іс – әрекеттердің, графикалық мәдениет пен дәстүрлі және заманауи, атап айтқанда компьютерлік графика құралдарын қолдану дағдыларын қалыптастыру. Егер сендер болашақта еліміздің дамуына үлестер инновациялық жобаларды ұсынамын дессендер, техникалық нысандарды жобалау, оны көпшілікке ұсыну, жасау, қолданысқа енгізумен байланысты мамандық иесі болғыларың келсе, осы пән бойынша білімді игерулерін қажет.

Мақсаты:

«Ақпаратты визуалдаудың графикалық әдістер мен құралдары» бөлімі кескіндердің ақпаратты визуалдаудағы ролі туралы беріп, негізгі сызу құралдары, олармен жұмыс істеу орнын ұйымдастыру, сонымен қатар сызбаны орындаудағы негізгі ережелермен таныстырады. Осы бөлімде сызбаларда қолданылатын геометриялық салуларды орындап машықтанасыздар. Проекциялау әдістері, көрініс, қимылдар мен тіліктер, аксонометриялық проекциялар және т.б. қарастырылатын «Кескіндердің негізгі түрлері және оларды орындау» бөлімінің маңызды зор. Осы бөлімде сызбаларды орындау және оқу бойынша білім мен дағдыларға ие болады.

«Кескіндерді түрлендіру», «Тіпін қалыптастыру және құрылымдау», «Тіпінді түрлендіру» бөлімдері кеңістікті елестету және техникалық ойлауды, бастапқы инженерлік-құрылымдау қабілеттерін дамытуға көмектеседі.

Күтілетін нәтиже:

Алған білім мен дағдылары кез келген кәсіптік мамандықта қажет болуы мүмкін кеңістік түйсік, байқағыштық, ұқыптылық пен табандылық сияқты қасиеттерді қалыптастыруға мүмкіндік береді. Сонымен қатар бұл ІІ-сыныпта игерілетін компьютерлік графика және оны пайдаланған сызбалар мен жобаларды орындау үшін негіз болып табылады.

Р/С	Сабақ	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі	Пайдаланылатын әдебиеттер, әдістемелік құралдар	Бақылау немесе бағалау	Үйге тапсырма
1	1	Кіріспе. Сызу пәнінің қарастыратын мәселелері	1	02-03.09	Оқулық		Оқу
2	2	Сызу аспаптары мен жабдықтары	1	06-10.09	Оқулық	Құралдарды даярлауды бақ-у	Рамка сызу
3	3	Сызба сызықтарының түрлері			Оқулық	Граф-к бақ-у	24-сурет
4	4	Шпін, Масштаб	1	13-17.09	Оқулық	Граф-к бақ-у	19-сурет
5	5	Графикалық сабақ			Тапсырмалар жинағы	Граф-к бақ-у	25-сурет
6	6	Сызба қаріптері	1	20-24.09	Оқулық	Жазуды бақ-у	29-сурет
7	7	Сызбаларға өлшемдерді түсіру			Оқулық, сызу оқыту әд.	Граф-к бақ-у	33,34 сурет
8	8	Графикалық жұмыс	1	27-04.10	Оқулық	Граф-к бақ-у	41-сурет
9	9	Перпендикуляр түзу салу. Түзу кесінділерін тең бөліктерге бөлу					
10	10	Бұрыштарды салу. Бұрыштарды тең бөліктерге бөлу.	1	04-08.10	Оқулық		
11	11	Шеңберді тең бөліктерге бөлу			Оқулық		
12	12	Шеңберді тең бөліктерге бөлу	1	11-15.10	Оқулық		65-сурет
13	13	Сызықтардың түбіндесулері					
14	14	Сызықтардың түбіндесулері	1	18-22.10			
15	15	Проекциялау					
16	16	Центрлік және параллель проекциялау	1	25-29.10			
17	17	Тік бұрыштап проекциялау					
18-19	18-19	Аксонетриялық проекцияларды алу және оларды салу. Графикалық жұмыс	2	08-12.11	Оқулық, сызу оқыту әдістемесі		

20	1	Жазық фигуралардың аксонометриялық проекциялары		15-19.11	кесте		3-кесте
21	2						4-кесте
22	3	Графикалық жұмыс	1	22-26.11	Оқулық	Аксо.проект. баян-у	Қайталау
23	4	Беттері дөңгелек пішінді нәрселердің аксонометриялық			Оқулық	Аксо.проект. баян-у	6-кесте
24	5	Техникалық сурет	1	29-03.11	Оқулық	Сызу	§21
25	6	Нәрсенің геометриялық пішініне талдау жасау					§22 107 сурет
26	7	Геометриялық денелердің сызбалары	1	06-10.12	Оқулық	Сызу	111-сурет
27	8	Цилиндр мен конусты проекциялау			Оқулық	Сызу	114-сурет
28	9	Дұрыс төртбұрышта пирамиданы проекциялау	1	13-15.12	Оқулық		
29	10	Үшбұрышты және алтыбұрышты дұрыс призмаларды проекциялау			Сызу	Сызу	121-сурет
30	11	Геометриялық денелер тобының проекциялары	1	20-24.12	Оқулық	Сызу	123-сурет
31	12	Нәрсенің төбелерінің, қырлары мен жақтарының проекциялары			Оқыту әдістемесі	Сызу	Үлестірмелі тапсырма
32	13	Нүктенің нәрсе бетіндегі проекциясын салу	1	10-14.01	Оқулық	Сызу	127-сурет
33	14	Графикалық жұмыс			Сызу	Сызу	қайталау
34	1	Берілген екі көрінісі бойынша нәрсенің үшінші көрінісін салу	1	17-21.01	Оқулық	Сызу	129-сурет
35	2	Графикалық жұмыс			Тапсырмалар жинағы	Сызу	Қайталау
36	3	Геометриялық денелер бетінің жабалары	1	24-28.01	Тапсырмалар жинағы	Сызу	Макет жасау
37	4	Сызбада көріністерді орналастыру			Сызу	Сызу	Үлестірмелі тапс.
38	5	Қималардың атқаратын қызметі, Қималарды орындау	1	31-04.02	Оқулық	Сызу	148-сурет
39	6	Графикалық жұмыс			Тапсырмалар жинағы	Сызу	Тапсырмалар р жинағы

40	7	Қарапайым тіліктерді орындау және белгілеу	1	07-11.02	Сызу	Сызу	158-сурет
41	8	Құрделі тіліктер			Сызу	Сызу	162-сурет
42	9	Графикалық жұмыс	1	14-18.02	Тапсырмалар жинағы	Сызу	кайғалау
43	10	Көрініс пен тілікті біріктіру			Тапсырмалар жинағы	Сызу	171-сурет
44	11	Тіліктерді аксонометриялық проекцияларда салу	1	21-25.02	Тапсырмалар жинағы	Сызу	174-сурет
45	12	Бұйымдар туралы жалпы түсінік			Тапсырмалар жинағы	Сызу	\$34
46	13	Тегістерді біріктіру туралы жалпы мәліметтер	1	28-04.03			
47	14	Бұранданы кескіндеу және белгілеу			Тапсырмалар жинағы	Сызу	\$35, 180-сурет
48	15	Тегістерді біріктірудің сызбалары	1	07-11.03	Тапсырмалар жинағы	Сызу	192-сурет
49	16	Брандалы емес ажырайтын біріктірулер	1		Сызу	Сызу	194-сурет
50	17	Ажырайтын біріктірулер	1	14-18.03	Сызу	Сызу	202-сурет
51	18	Бұйымдардың құрастырмалысынабасы			Тапсырмалар жинағы	Сызу	203-сурет
52	19	Сипаттамалық құжат	1	31-01.04	Тапсырмалар жинағы	Сызу	39 оқу
53-54	1-2	Құрделі емес құрастырмалы сызбаларды оқу			Сызу	Сызу	208-209-сурет
55-56	3-4	Бөлшектеу	2	04-08.04 11-15.04	Тапсырмалар жинағы	Сызу	214-219-сурет
57	5	Әккіздердің атқаратын қызметі	1	18-22.04	Тапсырмалар жинағы	Сызу	227-сурет
58	6	Құрылық сызбаларының ерекшеліктері	1	25-29.04	Оқулық		231-сурет
59	7	Қарапайым құрылық сызбаларын оқу			Оқулық		235-236 сурет
60	8	Топографикалық сызулардың элементтері	1	02-06.05	Оқулық		238-сурет
61-62	9-10	Компьютерлік графиканың программасы туралы түсінік			Оқулық	Матемундау	241-242-сурет
63-64	11-12	Графикалық редакторда сызбаны орындау	1	10-13.05			244-246-сурет

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

- 1.Кульбаева В.Б, Тапбасв Х.К. Графика және жобалау 10 сынып 2019ж
- 2.Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11 сыныптарға арналған «Графика және жобалау» пәнінен оқу бағдарламасы.
- 3.Никитенко В.В, Кульбаев В.Б, Мухамәдеева Р.М. Сөзу 9 сынып 2013
- 4.Миронова Р.С, Миронов Б.Г. Инженерная графика 200

«Бекітемін»

К.Шакенов атындағы
орта мектебіннің директоры :
К.С. Байгалдиев

Келісемін:
Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі
Ж.С. Жаңақова

«Графикалық жобалау»

факультативтік сабағының күнтізбелік жоспары

11 сынып

Пән мұғалімі: Бейсенбин Б.Г.

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

«Графика және жобалау» пәнінің негізгі міндеті – сызбаларға қойылатын талаптар, проекцияла әдістері, графикалық модельдеу заңдары және кескіндеу теориясының негіздерімен таныстыру, жобалау және шығармашылық іс – әрекеттердің, графикалық мәдениет пен дәстүрлі және заманауи, атап айтқанда компьютерлік графика құралдарын қолдану дағдыларына қалыптастыру. Егер сендер болашақта еліміздің дамуына үлестер инновациялық жобаларды ұсынамын десендер, техникалық нысандарды жобалау, оны көпшілікке ұсыну, жасау, қолданысқа енгізумен байланысты мамандық иесі болғыларың келсе, осы пән бойынша білімді игерулерің қажет.

Мақсаты:

«Ақпаратты визуалдаудың графикалық әдістер мен құралдары» бөлімі кескіндердің ақпаратты визуалдаудағы ролі туралы беріп, негізгі сызу құралдары, олармен жұмыс істеу орынын ұйымдастыру, сонымен қатар сызбаны орындаудағы негізгі ережелермен таныстырады. Осы бөлімде сызбаларда қолданылатын геометриялық салуларды орындап машықтанасыңдар. Проекциялау әдістері, көрініс, кимылдар мен тіліктер, аксонометриялық проекциялар және т.б. қарастырылатын «Кескіндердің негізгі түрлері және оларды орындау» бөлімінің маңызды зор. Осы бөлімде сызбаларды орындау және оқу бойынша білім мен дағдыларға ие болады.

«Кескіндерді түрлендіру», «Пішін қалыптастыру және құрылымдау», «Пішінді түрлендіру» бөлімдері кеңістікті елестету және техникалық ойлауды, бастапқы инженерлік-құрылымдау қабілеттерін дамытуға көмектеседі.

Күтілетін нәтиже:

Алған білім мен дағдылары кез келген кәсіптік мамандықта қажет болуы мүмкін кеңістік түйсік, байқағыштық, ұқыптылық пен табандылық сияқты қасиеттері қалыптастыруға мүмкіндік береді. Сонымен қатар бұл І-сыныпта игерілетін компьютерлік графика және оны пайдаланып сызбалар мен жобаларды орындау үшін негіз болып табылады.

Р/С	Сабак	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі	Пайдаланылатын әдебиеттер, әдістемелік құралдар	Бақылау немесе бағалау	Үйге тапсырма
1	1	Кіріспе. Сызу пәнінің қарастыратын мәселелері	1	02-03.09	Оқулық		Оқу
2	2	Сызу аспаптары мен жабдықтары	1	06-10.09	Оқулық	Құралдарды даярдауды бақ-у	Рамка сызу
3	3	Сызба сызықтарының түрлері			Оқулық	Граф-к бақ-у	24-сурет
4	4	Пішім, Масштаб	1	13-17.09	Оқулық	Граф-к бақ-у	19-сурет
5	5	Графикалық сабақ			Тапсырмалар жинағы	Граф-к бақ-у	25-сурет
6	6	Сызба кәріптері	1	20-24.09	Оқулық	Жазуды бақ-у	29-сурет
7	7	Сызбаларға өлшемдерді түсіру			Оқулық, сызу оқыту әд.	Граф-к бақ-у	33,34-сурет
8	8	Графикалық жұмыс	1	27-04.10	Оқулық	Граф-к бақ-у	41-сурет
9	9	Перпендикуляр түзу салу. Түзу кесінділерін тең бөліктерге бөлу					
10	10	Бұрыштарды салу. Бұрыштарды тең бөліктерге бөлу.	1	04-08.10	Оқулық		
11	11	Шеңберді тең бөліктерге бөлу					
12	12	Шеңберді тең бөліктерге бөлу	1	11-15.10	Оқулық		
13	13	Сызықтардың түбіндесулері			Оқулық		65-сурет
14	14	Сызықтардың түбіндесулері	1	18-22.10			
15	15	Проекциялау					
16	16	Центрлік және параллель проекциялау	1	25-29.10			
17	17	Тік бұрыштық проекциялау					
18-19	18-19	АксонOMETриялық проекцияларды алу және оларды салу. Графикалық жұмыс	2	08-12.11	Оқулық, сызу оқыту әдістемесі		

20	1	Жазық фигуралардың аксонометриялық проекциялары	15-19.11	кесте		3-кесте
21	2					4-кесте
22	3	Графикалық жұмыс	22-26.11	Оқулық	Аксонометриялық жұмыс	Қайталау
23	4	Беттері дөңгелек пішінді нәрселердің аксонометриялық		Оқулық	Аксонометриялық жұмыс	6-кесте
24	5	Техникалық сурет	29-03.11	Оқулық	Сызу	§21
25	6	Нәрсеңнің геометриялық пішініне талдау жасау				§22-107 сурет
26	7	Геометриялық денелердің сызбалары	06-10.12	Оқулық	Сызу	111-сурет
27	8	Цилиндр мен конусты проекциялау		Оқулық	Сызу	114-сурет
28	9	Дұрыс төртбұрышты пирамиданы проекциялау	13-15.12	Оқулық		
29	10	Үшбұрышты және алтыбұрышты дұрыс призмаларды проекциялау		Сызу	Сызу	121-сурет
30	11	Геометриялық денелер тобының проекциялары	20-24.12	Оқулық	Сызу	123-сурет
31	12	Нәрсеңнің төбелерінің, қырлары мен жақтарының проекциялары		Оқыту әдістемесі	Сызу	Үлгісізмені тапсырма
32	13	Нүктенің нәрсе бетіндегі проекциясын салу	10-14.01	Оқулық	Сызу	127-сурет
33	14	Графикалық жұмыс		Сызу	Сызу	қайталау
34	1	Берілген екі көрінісі бойынша нәрсеңнің үшінші көрінісін салу	17-21.01	Оқулық	Сызу	129-сурет
35	2	Графикалық жұмыс		Тапсырмалар жинағы	Сызу	Қайталау
36	3	Геометриялық денелер бетінің жабалары	24-28.01	Тапсырмалар жинағы	Сызу	Макет жасау
37	4	Сызбада көріністерді орналастыру		Сызу	Сызу	Үлгісізмені тапсырма
38	5	Қималардың атқаратын қызметі. Қималарды орындау	31-04.02	Оқулық	Сызу	148-сурет
39	6	Графикалық жұмыс		Тапсырмалар жинағы	Сызу	Тапсырмалар жинағы

40	7	Қарапайым тіліктерді орындау және белгілеу	1	07-11.02	Сызу	Сызу	158-сурет
41	8	Күрделі тіліктер			Сызу	Сызу	162-сурет
42	9	Графикалық жұмыс	1	14-18.02	Тапсырмалар жинағы	Сызу	қайталау
43	10	Көрініс пен тілікті біріктіру			Тапсырмалар жинағы	Сызу	171-сурет
44	11	Тіліктерді аксонометриялық проекцияларда сызу	1	21-25.02	Тапсырмалар жинағы	Сызу	174-сурет
45	12	Бұйымдар туралы жазшы түсінік			Тапсырмалар жинағы	Сызу	\$34
46	13	Тетіктерді біріктіру туралы жалпы мәліметтер	1	28-04.03			
47	14	Бұранданы кескіндеу және белгілеу			Тапсырмалар жинағы	Сызу	\$35, 180-сурет
48	15	Тетіктерді біріктірудің сызбалары	1	07-11.03	Тапсырмалар жинағы	Сызу	192-сурет
49	16	Брандалы емес ажырайтын біріктірулер	1		Сызу	Сызу	194-сурет
50	17	Ажырайтын біріктірулер	1	14-18.03	Сызу	Сызу	202-сурет
51	18	Бұйымдардың құрастырмалысызбасы			Тапсырмалар жинағы	Сызу	203-сурет
52	19	Сыпаттамалық құжат	1	31-01.04	Тапсырмалар жинағы	Сызу	39 оқу
53-54	1-2	Күрделі емес құрастырмалы сызбаларды оқу			Сызу	Сызу	208-209-сурет
55-56	3-4	Бөлшектеу	2	04-08.04 11-15.04	Тапсырмалар жинағы	Сызу	214-219-сурет
57	5	Әлемдердің атқаратын қызметі	1	18-22.04	Тапсырмалар жинағы	Сызу	227-сурет
58	6	Құрылыс сызбаларының ерксшеліктері	1	25-29.04	Оқулық		231-сурет
59	7	Қарапайым құрылыс сызбаларын оқу			Оқулық		235-236-сурет
60	8	Топографиялық сызулардың элементтері	1	02-06.05	Оқулық		238-сурет
61-62	9-10	Компьютерлік графиканың программасы туралы түсінік			Оқулық	Мазмұндау	241-242-сурет
63-64	11-12	Графикалық редакторда сызбаны орындау	1	10-13.05			244-246-сурет

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

- 1.Кульбаева В.Б, Тапбаев Х.К. Графика және жобалау 10 сынып 2019ж
- 2.Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11 сыныптарға арналған «Графика және жобалау» пәнінен оқу бағдарламасы.
- 3.Никитченко В.В, Кульбаев В.Б, Мухаммедова Р.М. Сызғу 9 сынып 2013
- 4.Миронова Р.С, Миронов Б.Г. Инженерная графика 200

«Физикалық-техникалық модельдеу»

*факультативтік сабағының
күнтізбелік жоспары*
11 сынып

Пән мұғалімі: Жақсыбаев С.Ж.

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

Жаңа теорияның бастамасы физикалық эксперименттен басталады. Логико-математикалық пайымдау экспериментті дәлелдейді. Әрқашан тәжірибе арқылы физикалық құбылыстар мен заңдылықтардың мүмкіншіліктері адамзаттың практикалық керектігі тексеріледі. Физика сол эксперименттерсіз өмір үсіріп, дамуы мүмкін емес екені айқын. Бізді қоршап отырған әлемде физикалық құбылыстар мен заңдылықтар әрқашан тығыз байланыста екені айқын.

Бағдарламада физика пәні бойынша оқушылардың өздік, сарамандық жұмыстары қамтылады. Жыл бойы оқушылар теориялық білімдерімен қоса тәжірибелік жұмыстарды атқарып, физикалық құбылыстарды толық меңгеруіне оны практикалық жүзінде іске асыруына мүмкіндік береді. Техника моделін жасауға үйрету балалардың мазмұнды демалуының бір түрі болып табылады. Оқушылар сабақ үстінде белгілі бір мөлшердегі қажетті білім мен іскерліктерді, әр техникалық бейімдерді өз қолдарымен жинауды үйренеді. Физикалық - техникасы саласында білім алу және шеберлік дағдыларын игеру, табиғи құбылыстарының энергиясын пайдаланып альтернативты баламалы энергия көздерінің моделін жасау, эксперименттік автомобиль үлгілерінің көшірме модельдерін құрастырып шығару, оларды сынықтан өткізу және аудандық физикалық-техникалық сайыстарына қатысу – мұның барлығы осы курстың негізгі мақсаттары болып табылады.

Физикалық-техникалық модельдеу курсы оқушылардың болашақтағы кәсіби мамандықты тандауына бағыт береді, физикалық аспаптар мен эксперименттер туралы білімдерін кеңейтеді, шығармашылық және жинақтау дағдыларын дамытады.

Бағыттары:

Балаларды техникамен, осы заманғы өндіріспен, өндіріс құрал-жабдықтарын меңгеріп отырған адамдардың еңбек әрекетімен бастапқы таныстырудың қызықты жұмыстарын жүргізу методикалармен нұсқаулармен бағытталған.

Мақсаты мен міндеттері:

Мақсаты – мұғалімдерге, ұзартылған күн топтары мен сыныптағы тәрбиелеушілеріне, үйірмелерінің жетекшелеріне техника моделін жасау сабақтарын жүргізуге көмек көрсету.

- Оқушыларды физикалық-техникалық баламалы энергия және автомобиль техникасына деген қызығушылықтарын арттыру;
- қарапайым автомобиль және көшірме модельдерін, радиомен басқарылатын, құрастыруға және жасап шығаруға үйрету;
- жарыстаға және сол жарыста төрешілік ету жұмыстарына қатысу.

Бағдарламаны жүзеге асыру принциптері:

Бұл бағдарлама негізгі міндеті оқушылардың техникалық, творчестволық қабілетін ұштай түсу болып табылатын, техника моделін жасауға үйрету жөніндегі сыныптан тыс сабақтардың жүйесін ашып көрсетуге талпыныс жасалып отыр.

Оқушы негізгі білу керек:

1. Бөлімінің теориялық негіздерін танып білуі;
2. Ғылыми әдістерге сүйене отырып, іс-әрекетке баға беру;
3. Қосымша әдебиеттермен ақпараттық басылымдарды пайдалана отырып өздік жұмыс жасауы;
4. Құбылысты тереңінен меңгеріп есептеу барысын шынлау;
5. Олшенген шамалармен сауатты нәтижені шығару;
6. Тақырып бойынша баяндама, реферат дайындау;
7. Алған білімдерін әлеуметтік және басқа жағдайларда пайдалануы;
8. Өзінің көзқарасын дәлелдей білуі, пікірталастарға қатысуға және қорытынды жасай білуге үйренуі.

Күтілетін нәтиже:

Бағдарламада оқушылар өздігінен жұмыс істеуді, сыни тұрғыдан ойлауы, ғылыми жұмыстарды жазуға, дебат, пікірталасқа қатысу дағдылары жетілдіріліп шығады. Осы курстан алып шыққан білімдерін күнделік тұрмыста қолайлы пайдалануды үйренеді. Оқушылар бағдарламаны орындау нәтижесінде жеке жобалары бойынша белгілі бір үлгіні құрастыра алатын болады, жоғары оқу орындары мен ғылыми зерттеу институттары мамандарының кеңесі бойынша немесе солардың жетекшілігімен эксперименттік үлгіні жасап шығару жұмыстарын атқарады, жарыстарға төрешілік етуге қатысады.

Сабақ барысында модельдерді жасап шығару және оларды жүргізу кезіндегі еңбек қауіпсіздігінің ережелерін сақтауға аса назар аударылады, құрастырылған модельдермен ойын-жарыстар өткізіп жаттығады, басқа мектептер мен ұйымдарға ұқсас үйірмелермен жарыстар өткізіледі.

Оқушылар осындай жарыстарға арналған. Дайындық деңгейі жоғары бадалар команда құрамында немесе жеке автоүлгісін немесе баламалы энергия көзін жасаушылар арасында өтетін жарыстарға қатысады (жеке біріншілік жарыстары).

Бағдарлама 16-17 жас аралығындағы жеткіншектерге арналған:
оқу жылында 36 сағат (сабақ аптасына 1 сағаттан 1рет өткізіледі).

**«Физикалық-техникалық модельдеу» факультативтік курсының
тақырыптық бағдарламасының мазмұны**

1. Кіріспе. Техника қауіпсіздігі - 1 сағат:

Теориялық 2 сағат:

Автотранспорт және оның халық шаруашылығындағы маңызы. Автомобиль өндерісінде қызмет атқаратын мамандар. Алдағы оқу жылында жүргізілетін жұмыстардың мазмұны және мақсаты, міндеттері.

2. Техникалық ұғымдар - 5 сағат:

Теориялық 1 сағат: Автомобильдің негізгі бөлшектері және оның үлгісі (қозғалтқыш, қозғатын, беріліс механизм, басқару және бақылау механизмі, негізгі рама. Үлгінің қозғалу тұрақтылығын қамтамасыз ететін шарттар. Ауырлық орталығы туралы ұғым.

Практикалық 4 сағат: Қағаз, картон, фанера, сым және «Конструктор» жинағын пайдалану арқылы өзі жүретін арба үлгісін жасап шығару. Шаблондарды пайдалану арқылы автомобиль нұсқалары мен бөлшектерінің жазбасын сызып түсіру. Қайшымен қиып алу. Лобзикпен аралау. Үлгіні реттеу. Құрастырылған үлгіні пайдаланып, ойын-жастар өткізу.

3. Автомобиль қозғалтқыш және оның үлгісі – 4 сағат:

Теориялық 2 сағат: Автотранспортта пайдаланылатын қозғалтқыштардың түрлері (электрлі, турбореактивті және т.б.) туралы ұғымдар. Құрастырылған үлгілерде пайдаланылатын қозғалтқыштар (механикалық, серіппелі, резенке) Микроэлектрқозғалтқыштар. Оларға қосылатын қоректендіру көзі. Беріліс күші (қозғалтқыш бөлігінен үлгінің дөңгелегіне қозғалыстың берілу тәсілдері) туралы ұғым.

Практикалық 2 сағат: Микроқозғалтқыштың сыпаттамасымен таныстыру. Қозғалтқышты үлгіге орнату. Сынақтан өткізу және реттеу.

4. Жүк автомобилі мен жеңіл автомобиль үлгілері -10 сағат:

Теориялық 2 сағат: Автомобиль классификациясы. Түрлі топ автомобильдерін құрастыру ерекшеліктері туралы жалпы мағлұматтар. Автомобиль түрлері туралы ұғым. Автомобильдің бөлек бөлшектерін есептеу тәртібі. Автомобильді жобалау және құрастыру. Редуктор күшін есептеу. Дөңгелекті үлгіге орналастыру тәсілдері.

Практикалық 8 сағат: Көлемді үлгілерді бөлек бөлшектерінің жұмыс сызбасын, эскизін, техникалық суреттерін орындау. Жинау, Реттеу, Үлгілерді сынақтан өткізу. Өңдеу. Үлгілерді сынақтан өткізу және жаттығу мақсатында жүргізу.

5. Балама ны энергия көздері - 10 сағат:

Теориялық 2 сағат: Табиғаттағы энергия көздері. Су энергиясы. Күн энергиясы. Желдің энергиясы. Механикалық энергия

Практикалық 8 сағат: Көлемді үлгілерді бөлек бөлшектерінің жұмыс сызбасын, эскизін, техникалық суреттерін орындау. Альтернативты энергия көздерінің моделін құрастыру.

6. Қорытынды сабақ және техникалық конференция - 2 сағат:

Теориялық 1 сағат: Жұмыс қорытындысын шығару.

Практикалық 1 сағат: Техникалық конференция. Үздіктерді марапаттау. Жазғы кезеңдегі жұмыс жөніндегі нұсқаулар.

**Физика пәнінен II сыныпта өткізілетін
«Физикалық-техникалық модельдеу»
факультативтік курс жоспары.
2023-2024 оқу жылы.**

№ р/с	Тақырып	Сағат саны		Мерзімі
		Теория	Практика	
1	Кіріспе. Техника қауіпсіздігі.	1		04.09-08.09
2	Автомобильдік және оның халық шаруашылығындағы маңызы.	1		11.09-15.09
3	Автомобиль өндірісінде қызмет атқаратын мамандар	1		18.09-22.09
Техникалық ұғымдар (5 сағат)				25.09-29.09
4	Автомобильдің негізгі бөлшектері және оның үлгісі (қозғалтқыш, қозғағыш, беріліс-механизм, басқару және бақылау механизмі, негізгі рама. Үлгінің қозғалу тұрақтылығын қамтамасыз ететін шарттар. Ауырлық орталығы туралы ұғым.	1		02.10-06.10
5	Қағаз, картон, фанера, сым және «Конструктор» жинағын пайдалану арқылы өзі жүретін арба үлгісін жасап шығару.		2	09.10-13.10 16.10-20.10
	Шаблондарды пайдалану арқылы автомобиль нұсқалары мен бөлшектерінің жазбасын сызып түсіру. Қайшымен кыш алу. Лобзикпен аралау. Үлгіні реттеу. Құрастырылған үлгіні пайдаланып, ойын-жарыстар өткізу.		1	06.11-10.11
Автомобиль қозғалтқышы және оның үлгісі (4 сағат)				
6	Автомобильде пайдаланылатын қозғалтқыштардың түрлері (электрлі, турбореактивті және т.б.) туралы ұғымдар. Құрастырылған үлгілерде пайдаланылатын қозғалтқыштар (механикалық, серпінелі, резенке).	1		06.11-10.11
7	Микроэлектрқозғалтқыштар. Оларға қосылатын қоректендіру көзі. Беріліс күші (қозғалтқыш білігінен үлгінің дөңгелегіне қозғалыстың берілу тәсілдері) туралы ұғым	1		13.11-17.11
8	Микроқозғалтқыштың сипаттамасымен таныстыру.		1	20.11-24.11
9	Қозғалтқышты үлгіге орнату. Сынақтан өткізу және реттеу.		1	27.11-01.12
Жүк автомобильі мен жеңіл автомобиль үлгілері (10 сағат)				
10	Автомобиль классификациясы. Түрлі топ автомобильдерін құрастыру ерекшеліктері туралы жалпы мағлұматтар. Автомобиль түрлері туралы ұғым.	1		04.12-08.12

11	Автомобильдің бөлек бөлшектерін есептеу тәртібі, Автомобильді жобалау және құрастыру, Редуктор күшін есептеу, Дөңгелекті үйіге орналастыру тәсілдері.	1		11.12-15.12
12	Көлемді үлгілерді бөлек бөлшектерінің жұмыс сызбасын, эскизін, техникалық суреттерін орындау.		2	19.12-22.12 25.12-28.12
13	Үлгілерді: Жинау, Реттеу, Өңдеу. Үлгілерді сынақтан өткізу.		5	08.01-12.01 15.01-19.01 22.01-26.01 29.01-02.02 05.02-09.02
14	Үлгілерді сынақтан өткізу және жаттығу мақсатында жүргізу		1	12.02-16.02
Баламалы энергия көздері (10 сағат)				
15	Табиғаттағы энергия көздері. Су энергиясы. Күн энергиясы.	1		19.02-23.02
16	Жердің энергиясы. Механикалық энергия.	1		26.02-01.03
17	Көлемді үлгілерді бөлек бөлшектерінің жұмыс сызбасын, эскизін, техникалық суреттерін орындау.		2	04.03-07.03 11.03-15.03
18	Альтернативты энергия көздерінің моделін құрастыру.		4	18.03-20.03 01.04-05.04 08.04-12.04 15.04-19.04
19	Үлгілерді сынақтан өткізу және жаттығу мақсатында жүргізу		1	22.04-26.04
Қорытынды сабақ және техникалық конференция (2 сағат)				
20	Жұмыс қорытындысын шығару.	1		29.04-03.05
21	Жұмыс модельдерін реттеу.		1	06.05-10.05
22	Техникалық конференция. Үлдіктерді марапаттау. Жаңы кезеңдегі жұмыс жөніндегі нұсқаулар.		1	13.05-17.05
23	Қорытындылау сабағы модельдерді көрмеге шығару		1	20.05-24.05
		11 сағат	23 сағат	
Жалпы сағат саны:		34 сағ.		
•				

Қолданылатын әдебиеттер:

1. «Баламалы энергия көздері» WWW.Youtube.com,
«Модельдеу техникасы» журналы 2005ж. М.Т.Назиров.
2. 3. «Техника моделін жасауды үйрету» журналы, Алматы 1987 ж. А.П. Журинцева,
Л.А. Болотина.
3. «Физикалық эксперимент орта мектебінде», С.А.Хорошавин, Москва
«Просвещение» 1988 жыл.
4. Журнал «Репетитор» № 10, 2014 жыл.
5. Журнал «Физика және астрономия» № 10, 2015 жыл.

«Бекітемін»

Келісемін:

К.Шакенов атындағы орта
мектебінің директоры
К.С. Байғалиев

« » 2023 ЖЫЛ

Жарма аудандық білім бөлімі
Әлісәлеметіс кабинеті меңгерушісі
Ж.С. Жаналыева

« » 2023 ЖЫЛ

**10 «А» сынып бойынша «Атыс дайындығы»
вариативтік бағдарламасының
2023-2024 оқу жылына арналған
күнтізбелік тақырыптық жоспары**

Орындаған: К.Шакенов атындағы орта мектебінің

АӘТД пәнінің мұғалімі К.А.Калиев.

*Жаңаөзен ауылы
2023-2024 оқу жылы*

Түсінік хат

АӘД бойынша «Ату негіздері» вариативтік курсының бағдарламасы теориялық және практикалық бағыттылыққа не.

Теориялық дайындық пневматикалық қарудан ату кезінде оқушыларды қауіпсіздік техникасы ережелері бойынша оқытуға бағытталған.

Теориялық дайындық атудың ережелерін оқытуды қарастырады:

1. Көздеу, көздеу нүктесін таңдау.
2. Қаруды дұрыс ұстау.
3. Әр түрлі жағдайлардан қалыпты дұрыс таңдау.
4. Дұрыс дем алу.
5. Ілмекті дұрыс босату.

Оқушыларды практикалық дайындау пневматикалық қарудан түрлі позаларда атудың ережелері мен тәсілдеріне үйрету.

Максаты мен міндеттері:

1. Дұрыс көздеуді, дем алуды, ілмекті басуды, түрлі жағдайларда қаруды дұрыс ұстауды үйрету.

2. Оқушыларға қолдарында қару екенін түсіндіру.

4. Ұлдарды ҚРҚК әскери борышын өтеуге дайындау

Сабак түрі:

Пневматикалық винтовкадан атуда теориялық және практикалық сабақтар түрінде өтеді. Бағдарлама мазмұнын игеруді демонстрациялаудың түрі мектепшілік және аудандық деңгейлерде пневматикалық винтовкадан ату бойынша спорттық сайыстар болып табылады.

Күтілетін нәтиже:

Пневматикалық винтовкадан ату бойынша аудандық жарыстарға қатысу, әр түрлі жағдайларда ату дағдыларын өңдеу.

Дұрыс техника мен ату тәсілдері.

Әдебиеттер тізімі:

А.Д.Дворкин стрельба из пневматических винтовок «Москва-1986г.»

АӘД-10 сынып оқулығы, А.Б.Алтынбаев.

Плакаттар, көздеу құрылғысы, нысаналар, оң ұстағыш, 2-пневматикалық винтовкалар, оқтар, АК-74 макеті.

Барлығы – 34 сағат. Аптасына 1 сағат

р/с	Тақырып	Мазмұны	Сағат саны	Мерзімдер
1	Атудың теориялық негіздері	Ату. Оқтың ұшу траекториясының элементтері. Оқтың ұшуының тұрақтануы. Оқтардың шашырауы. Оқтың тиісінің орта нүктесін анықтау	1	04-08.09
2	Пневматикалық винтовканың құрылысы.	Жалпы мәліметтер. Негізгі бөліктерінің құрылысы. Бөліктері мен механизмдерінің жұмысы. Қаруды сақтау	1	11-15.09
3	Ату кезінде қауіпсіздік шаралары және қаруды пайдаланудың ережелері	Атушының ережелері мен міндеттері. Атуды орындаудың ережелері. Қаруды пайдаланудың ережелері	1	18-22.09
4-5	Пневматикалық винтовканы атуға дайындау	Винтовканы оқтау. Атуға арналған тұрыс. Ашық нысанамен көздеу, нысанаға қелтіру, ілмекке басу, демалу режимі.	2	02-06.10 9-13.10
6-7	Алдын ала жаттығулар – оқсыз ату.	Жаттығу 1. Көздеудің біртектілігін бақылау (оқсыз)	2	16-20.10 23-27.10
8-9		Жаттығу 2. Ілмекке жұмсақ басуға дағдылану үшін ақ қағазға ату. Қашықтық 5м, ату саны-3.	2	06-10.11 13-17.11
10-11		Жаттығу 3. Ақ қағазда 10/10 см. шаршы бойынша ату. Ату саны-3. Тапсырма – шаршыға тию.	2	20-24.11
12-13		Жаттығу 4. Ақ қағазда 10/10 см. шаршы бойынша ату. Атыс саны-5. Тапсырма – шаршыға тиіп, 5 оқтың орны бойынша орта нүктені тауып, көздеу нүктесін шығаруды үйрену, яғни наводкада жөндесуді үйрену	2	27.11-01.12 04-08.12
14-15		Жаттығу 5. Нысанаға ату, үстелге шынтақты тірей отырып, отырған жағдайда спорттық «П» жағдайынан. Қашықтық-5 м. Атыстар саны-5 (2 оқ дайындыққа +3 есенке).	2	11-15.12 19-22.12
16-17		Жаттығу 5. Нысанаға ату, тіреуішке шынтақты тірей отырып, тұрған жағдайда	2	25-28.12 08-12.01

		спорттық «П» жағдайынан. Қашықтық-5 м. Атыстар саны-5 (2 оқ дайындыққа +3 есепке).		
18-19		Жаттығу 5. Нысанаға ату, жатқан жағдайда спорттық «П» жағдайынан. Қашықтық-5 м. Атыстар саны-5 (2 оқ дайындыққа +3 есепке).	2	15-19.01 22-26.01
20-21		Жаттығу 5. Нысанаға ату, тізеге тіреле отырып, отырған жағдайда спорттық «П» жағдайынан. Қашықтық-5 м. Атыстар саны-5 (2 оқ дайындыққа +3 есепке).	2	29.01-02.02 05-09.02
22-23		Жаттығу 5. Нысанаға ату, тұрған жағдайда спорттық «П» жағдайынан. Қашықтық-5 м. Атыстар саны-5 (2 оқ дайындыққа +3 есепке).	2	12-16.02 19-23.02
24-25	10 м қашықтықтан ИЖ-38 пневматикалық винтовкасынан ату техникасы	Жаттығу 6. Қашықтық-10 м. Атыстар саны-5 (2 оқ дайындыққа +3 есепке). Тапсырма -«Жас атқыш» нормативін орындау, яғни 30-дан 25 ұпай жинау	2	26.02-01.03 04-07.03
26-27		Жаттығу 6. , Нысанаға ату, тіреуішке шынтақты тірей отырып, тұрған жағдайда спорттық «П» жағдайынан. Қашықтық-10 м. Атыстар саны-5 (2 оқ дайындыққа +3 есепке). Тапсырма -«Жас атқыш» нормативін орындау, яғни 30-дан 25 ұпай жинау	2	11-15.03 18-20.03
28-29		Жаттығу 6. Нысанаға ату, жатқан жағдайда спорттық «П» жағдайынан. Қашықтық-10 м. Атыстар саны-5 (2 оқ дайындыққа +3 есепке). Тапсырма -«Жас атқыш» нормативін орындау, яғни 30-дан 25 ұпай жинау	2	01-06.04 08-12.04
30-31-32		Жаттығу 6. Нысанаға ату, тұрған жағдайда спорттық «П» жағдайынан. Қашықтық-10 м. Атыстар саны-5. Тапсырма - «Жас атқыш» нормативін орындау, яғни 30-дан 25 ұпай жинау	3	15-19.04 22-26.04 29.04-03.05
33-34	Ату бойынша жарыстар	Жарыстарда 5-6 жаттығуларды орындау	2	13-17.05 20-24.05

«Бекітемін»

К.Шакенов атындағы
орта мектебінң директоры:

К.С.Байғалиев

«---» --- 2023 жыл

Келісемін

Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі
Ж.С.Жаппақова

«---» --- 2023 жыл

5 «А», «Ә» сыныптар бойынша «Жабандық құзыреттер»
факультативтік курсының 2023 – 2024 оқу жылына арналған
күнтізбелік - тақырыптық жоспары

Орындаған: К.Шакенов атындағы орта мектебінң мұғалімі А.М.Канашева

Түсінік хат

2022-2023 оқу жылында үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне 5-8 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттер» курсы енгізіліп, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-8-сыныптарына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсы

Курстың мақсаты: Жаһандық азаматтық құзыреттілікке ие бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.

5-8 сыныптарда курс бес бірлікті қамтиды: «Парасаттылық және этика», «Азаматтық және патриотизм», «Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық», «Тіршілік қауіпсіздігі», «Экологиялық мәдениет».

Әр сынып үшін сағат саны мен күтілетін нәтижелерді көрсететін әр түрлі бірліктер ұсынылады. Ұсынылған курс тақырыбы 5-8 сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалған.

Мысалы, «Парасаттылық және этика» бірлігі (5-сынып) келесі тақырыптарды қамтиды:

1. Барлығы сәлемдесуден басталады
2. Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйрену
3. Жанның кендігі-адамның безендірілуі
4. Үстелдегі мінез-құлық этикасы. Үстелді орнату
5. Біз қорлау/қорлауға қарсымыз.

Юнит тақырыбының «Парасаттылық және этика» мазмұны білім алушылардың этикалық мәдениетін дамытуға, нақты өмірлік жағдайларда мінез-құлық қағидалары мен нормаларын білуін қолдануға, социумдағы табысты өзара іс-қимылға, ахуалды сыни талдау және жауапты шешімдер қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Юниттің «Азаматтылық және патриотизм» (5-8-сыныптар) контенті тақырыптарының контенті білім алушылардың жергілікті, өңірлік, елдік, жаһандық аухымдағы өзара тәуелділік мәселелерін сыни ұғыну, мемлекеттің, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениеттердің өзара байланысы кағидаттарын түсіну, әлемде өз ұстанымдарын табысты айқындаудың әмбебап құзыреттерін иелену дағдыларын көздейді.

«Экологиялық мәдениет» юнитінің тақырыбы (5-8 сыныптар) білім алушыларды Экологияның негізгі заңдарымен таныстырады, өз денсаулығына, қоршаған адамдарға және табиғатқа жауапкершілікпен қарау қажеттілігі туралы түсінік қалыптастыруға ықпал етеді. Оқыту курсының нәтижесі табиғатты пайдалану құндылықтарына ие, экологиялық санасы дамыған әлеуметтік бағдарланған тұлға болады.

Әртүрлі пәндер бойынша оқыту процесінде қалыптасатын білім алушылардың экологиялық мәдениеті алынған білімді практикада қолдануға баса назар аудару отырып, «Жаһандық құзыреттер» курсы юнитін зерделеу барысында бекітіледі.

«Тіршілік қауіпсіздігі» (5-8 сыныптар) юнитінің контенті педагогтарға оқу процесін мынадай тақырыптар төңірегінде ұйымдастыруды ұсынады: «Қауіпсіз үй, аула, мектеп», «Менің үйім», Табиғаттағы қауіпсіздік», «Ережелер мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік», «Қандай да бір қауіп туындаған жағдайда білу маңызды», «Отпен ойнамаңыз!», «Құтқару қызметтері», «Табиғи апаттар кезіндегі қауіпсіздік», «Жауапты мінез-құлық және инфекциялардың алдын-алу», «Мен өзіме және басқаларға төтенше жағдайларда қалай көмектесе аламын?», «Менің қауіпсіздігім менің қолымда!», «Абайлаңыз, күдікті заттар!», «Техниканы қауіпсіз пайдалану», «Жеке басына қол сұғылмаушылық құқығы», «Өмір мен денсаулық үшін қауіпті жағдайлардан қалай шығу керек?», «Менің денсаулығым менің қолымда!», «Денсаулық пен сұлулық құпиялары немесе гигиена не үшін қажет», «Мен не жеймін», «Тамақ қауіпсіздігі», «Зорлық-зомбылыққа төзбеушілік», «Қауіпсіздік мәселесін кіммен талқылауға болады?», «Жолаушы көлікте қалай піл бола алады?», «Үйдегі қауіпсіз мінез-құлық ережелері», «Телефон алаяқтары: не істеу керек?», «Жеке тұлғаны сақтау құқығы», «Алғашқы көмек көрсету ережелері».

«Жаһандық құзыреттер» курсы аяқтау нәтижесінде білім алушылар оны табысты тұлға ретінде сипаттайтын құндылықтарға: коммуникативтік дағдылар, этикалық нормалар мен мінез-құлық ұстанымдарына ие болады.

«Жаһандық құзыреттер» курсының үзгілік оқу бағдарламасының оқу жүктемесінің көлемі мыналарды құрайды:

- 5-8 – сыныптарда - 0,5 сағат (екі аптада бір рет), оқу жылында 18 сағат

Күтілетін нәтиже:

Бастамашылыққа ұмтылатын, жауапты, отбасында өзара көмек көрсететін, саналы, қаржылық сауаттылықтың бастапқы білімін меңгерген азаматтар.

5-СЫНЫП

(аптасына 0,5 сағат, барлығы 17 сағат)

№	Сабақтың тақырыбы	Сабақтың мазмұны	Сағат саны	Мерзімі		Ескерту
				5 «А»	5 «Ә»	
I тарау. Этика және әдеп						
1	Барлығы сәлемдесуден басталады. Дастархан басындағы әдеп. Дастархан әзірлеу.	Жағдаяттық тапсырмаларды орындау, «Дастарқан басындағы әдептілік», «Сөз әдебі» бейне ролик дайындау. Адамның жасампаздық белсенділігі – өз мүмкіндіктерін танудың қажетті шарты ретінде. Өз күшіне сену. Қабілеттерді дамыту жолдары. Өзін-өзі кемелдендіру. Өзін-өзі жүзеге асыру. Өзіне сенім – адамның тұлғалық және кәсіби қалыптасуының шарты ретінде. Ойдың, сезімнің, істің асқақтығы – адамның шынайы сұлулығы.	3	4.09-8.09	11.09-15.09	
2	Мен достарымның ортасындамын. Мен өз әрекеттеріме жауаптымын. Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйренеміз.			18.09-22.09	25.09-29.09	
3	Қоғамдық келікте, театрда, мұражайда өзін қалай ұстау керек			2.10-6.10	9.10-13.10	
II ТАРАУ Азаматтық және патриотизм						
4	Отбасындағы өзара сыйластық	Жоба. Зерттеу жұмысы «Еліміздің мақтаншы» бейнеролигін дайындау. Сынып ұжымындағы өзара түсіністік пен сенім. Даулы мәселелерді бейбіт жолмен шешу. Өзара сыйластық - сыныптағы қарым-қатынастың негізі.	3	16.10-20.10	23.10-27.10	
5	Мен өз Отанымды мақтан тұтамын! Өз елімнің лайықты			6.11-10.11	13.11-17.11	

	азаматымын!	Аккөңілділік адамның құнды қасиеті ретінде. Ар-ұждан – адамгершіліктің өлшемі. Адамның абыройы мен қадір-қасиеті. Ар-ұждан - шынайы «Менің» көрінісі ретінде		20.11-24.11	27.11-1.12
6	Түрлі көзқарас, біртұтас ұлт!				
III тарау. Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық					
7	Әлеуметтік желі дегеніміз не?	Зерттеу жұмысы.	5	4.12-8.12	11.12-15.12
8	Әлеуметтік желідегі менің аккаунтым	Ситуациялық есептерді шешу. Рөлдік ойындар.		19.12-22.12	25.12-28.12
9	Алғашқы ақша және олардың функциялары қалай пайда болды?	Схемаларды құру. Рөлдік ойындар.		8.01-12.01	15.01-19.01
10	Адамның еңбегі қалай бағаланады?	Адам мен қоршаған әлемнің өзара байланысы. Қоршаған әлемді жағымды қабылдау. Әлем – адам үшін жаңалықтар бастауы		22.01-26.01	29.01-02.02
11	Отбасының кірістері мен шығыстары неден тұрады? Қалта ақшасын қалай басқаруға болады? •	Адам мұраты - қоғамға қызмет ету. Өмір мақсаты. Өмір мәні. Өзіне сенім. Оқу – білім - жасампаз шығармашылық еңбек ретінде		05.02-09.02	12.02-16.02
IV ТАРАУ. Тіршілік қауіпсіздігі					
12	Үй, аула, мектептегі қауіпсіздік. Отпен ойнама	Жоба Жағдаяттық есептерді шешу. Адамның өзін және әлемді танудағы мәдени мұраның маңызы. Мәдени мұраның рухани негіздері. Туған өлкенің мәдени мұрасы. Әлемдік	3	19.02-23.02	26.02-01.03
13	Менің қауіпсіздігім			4.03-7.03	11.03-20.03

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Сатиева Ш. Даму психологиясы (теориялық және практикалық курс). Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2012. – 232 бет.
2. Жұбаназарова Н.С. Жас ерекшелік психологиясы: Оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 286 бет.
3. Ишанов П.З., Бейсенбекова Г.Б. Психологиялық-педагогикалық диагностика негіздері. Оқу құралы. – Қарағанды, ЖК «Ақ Нұр баспасы», 2012. – 206 бет.
4. Даму психологиясы: Оқулық / М.К. Бапаева. – Алматы: 2014. – 440б.
5. Утченко С.Л., 1994 – *Утченко С.Л.* Политико-философские диалоги Цицерона («О государстве» и «О законах»). Марк Туллий Цицерон. Диалоги. Москва: Ладомир-Наука, 1994. – с. 160.
6. Ұлттық тәрбие негіздері. Дәрістер курсы. /Авторлар ұжымы.. – Алматы, 2010. - 91б.
7. Пірәлиев С.Ж., Нарыбаев К.Н., Төлеубекова Р.К., Шолпанқұлова Г.К., Махметова Б.Т.,
8. Национальный План действий по охране окружающей среды для устойчивого развития. – Алматы, 1999.
9. Окружающая среда и устойчивое развитие в Казахстане. /Обзор. Серия публикаций ПРООН Казахстан №UDPKAZ 06. – Алматы, 2004.
10. Будыко М.И. Глобальная экология. – М., 1977.
11. Фурсов В.И. Человек и природа: -. Алматы, 1983.
12. Кенесариев У.И., Жакашов Н.Ж. «Экология және халық денсаулығы»-Алматы, 2003. - 147б.
13. Голубев А.А., Люблина Е.И. Основы токсикологии7- СПб, 2000. - 95 с.
6. Богдановский Т.А. Химическая экология. М., 1994. - 112 с.
14. Берикханова А.Е., Нұрғалиева Д.Ә. Салуатты өмір салтын қалыптастыру. Оқу құралы. – Алматы, 2010. - 208б.

«Бекітемін»

К.Шакенов атындағы
орта мектебінің директоры:
К.С. Байдалинов

-----2023 жыл

Келісемін

Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі
Ж.С. Жаңақова

«-----»-----2023 жыл

6 «А», «Ә», «Ө» сыныптар бойынша «Жабандық күзыреттер»
факультативтік курсының 2023 – 2024 оқу жылына арналған
күнтізбелік - тақырыптық жоспары

Орындаған: К.Шакенов атындағы орта мектебінің мұғалімі А.М.Канашева

Түсінік хат

2022-2023 оқу жылында үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне 5-8 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттер» курсы енгізіліп, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-8-сыныптарына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсы

Курстың мақсаты: Жаһандық азаматтық құзыреттілікке ие бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.

5-8 сыныптарда курс бес бірлікті қамтиды: «Парасаттылық және этика», «Азаматтық және патриотизм», «Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық», «Тіршілік қауіпсіздігі», «Экологиялық мәдениет».

Әр сынып үшін сағат саны мен күтілетін нәтижелерді көрсететін әр түрлі бірліктер ұсынылады. Ұсынылған курс тақырыбы 5-8 сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалған.

Мысалы, «Парасаттылық және этика» бірлігі (5-сынып) келесі тақырыптарды қамтиды:

1. Барлығы сәлемдесуден басталады
2. Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйрену
3. Жанның кендігі-адамның безендірілуі
4. Үстелдегі мінез-құлық этикасы. Үстелді орнату
5. Біз қорлау/қорлауға қарсымыз.

Юнит тақырыбының «Парасаттылық және этика» мазмұны білім алушылардың этикалық мәдениетін дамытуға, нақты өмірлік жағдайларда мінез-құлық қағидалары мен нормаларын білуін қолдануға, социумдағы табысты өзара іс-қимылға, ахуалды сыни талдау және жауапты шешімдер қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Юниттің «Азаматтылық және патриотизм» (5-8-сыныптар) контенті тақырыптарының контенті білім алушылардың жергілікті, өңірлік, елдік, жаһандық ауқымдағы өзара теусіздік мәселелерін сыни ұтыну, мемлекеттің, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениеттердің өзара байланысы қағидаттарын түсіну, әлемде өз ұстанымдарын табысты айқындаудың әмбебап құзыреттерін иелену дағдыларын көздейді.

«Экологиялық мәдениет» юнитінің тақырыбы (5-8 сыныптар) білім алушыларды Экологияның негізгі заңдарымен таныстырады, өз денсаулығына, қоршаған адамдарға және табиғатқа жауапкершілікпен қарау қажеттілігі туралы түсінік қалыптастыруға ықпал етеді. Оқыту курсының нәтижесі табиғатты пайдалану құндылықтарына ие, экологиялық санасы дамыған әлеуметтік бағдарланған тұлға болады.

Әртүрлі пәндер бойынша оқыту процесінде қалыптасатын білім алушылардың экологиялық мәдениеті алынған білімді практикада қолдануға баса назар аударып, «Жаһандық құзыреттер» курсы юнитін зерделеу барысында бекітіледі.

«Тіршілік қауіпсіздігі» (5-8 сыныптар) юнитінің контенті педагогтарға оқу процесін мынадай тақырыптар төңірегінде ұйымдастыруды ұсынады: «Қауіпсіз үй, аула, мектеп», «Менің үйім», Табиғаттағы қауіпсіздік», «Ережелер мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік», «Қандай да бір қауіп туындаған жағдайда білу маңызды», «Отпен ойнамаңыз!», «Құтқару қызметтері», «Табиғи апаттар кезіндегі қауіпсіздік», «Жауапты мінез-құлық және инфекциялардың алдын-алу», «Мен өзіме және басқаларға төтенше жағдайларда қалай көмектесе аламын?», «Менің қауіпсіздігім менің қолымда!», «Абайлаңыз, күдікті заттар!», «Техниканы қауіпсіз пайдалану», «Жеке басына қол сұғылмаушылық құқығы», «Өмір мен денсаулық үшін қауіпті жағдайлардан қалай шығу керек?», «Менің денсаулығым менің қолымда!», «Денсаулық пен сұлулық құпиялары немесе гигиена не үшін қажет», «Мен не жеймін», «Тамақ қауіпсіздігі», «Зорлық-зомбылыққа төбеушілік», «Қауіпсіздік мәселесін кіммен талқылауға болады?», «Жолаушы көлікте қалай піл бола алады?», «Үйдегі қауіпсіз мінез-құлық ережелері», «Телефон алаяқтары: не істеу керек?», «Жеке тұлғаны сақтау құқығы», «Алғашқы көмек көрсету ережелері».

«Жаһандық құзыреттер» курсы аяқтау нәтижесінде білім алушылар оны табысты тұлға ретінде сипаттайтын құндылықтарға: коммуникациялық дағдылар, этикалық нормалар мен мінез-құлық ұстанымдарына ие болады.

«Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасының оқу жүктемесінің көлемі мыналарды құрайды:

- 5-8 – сыныптарда - 0,5 сағат (екі аптада бір рет), оқу жылында 18 сағат

Күтілетін нәтиже:

Бастамашылыққа ұмтылатын, жауапты, отбасында өзара көмек көрсететін, саналы, қаржылық сауаттылықтың бастапқы білімін меңгерген азаматтар.

6 «А», «Ә» сыныптар
 (Аптасына: 0,5 сағат, 2 аптада 1 рет, барлығы: 17 сағат)

№	Бөлім/ тақырыптар	Сабақтың тақырыбы	Оқу мақсаттары	Сағат саны	Мерзімі		Еске ртпе
					6 «А»	6 «Ә»	
1		Мен және менің құрдастарым. Шешім қабылдаймыз	Жоба Буклеттер дайындау Жағдаяттық есептер	1	4.09-8.09	11.09-15.09	
2	Этика және әдеп	Уақытты бағалауды үйренеміз. Біз эмоцияларымызды басқарамыз		1	18.09-22.09	25.09-29.09	
3		Буллинг деген не?		1	2.10-6.10	9.10-13.10	
4		Мен үшін Отан деген не? Туған жерге деген махаббат	Жоба «Менің кейіпкерім» сұхбаты	1	16.10-20.10	23.10-27.10	
5	Азаматтық және патриотизм	Туған халқы мен Отанға деген адалдық	Бейнероликтер дайындау	1	6.11-10.11	13.11-17.11	
6	Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық	Интернетте қарым-қатынас жасау ережесі	Зерттеу жұмысы	1	20.11-24.11	27.11-1.12	
7		Менің цифрлық ізім. Еңбекақы төлеу неге байланысты?	Ситуациялық есептерді шешу. Ролдік ойындар	1	4.12-8.12	11.12-15.12	
8		Отбасының міндеті және міндетті емес шығындары	Схемаларды құру	1	19.12-22.12	25.12-28.12	
9		Ірі сатып алуларды қалай жасауға болады?		1	8.01-12.01	15.01-19.01	

10		Отбасы бюджеті дегеніміз не?			1	22.01-26.01	29.01-02.02	
11	Өмір сүру қауіпсіздігі	Менің үйге қайтар жолым	Жоба Граф.суреттер	1	1	05.02-09.02	12.02-16.02	
12		Құтқару қызметі. Абайлаңыз, күдікті заттар!						
13		Денсаулық пен сұлулық құпиялары немесе гигиена не үшін қажет?	Жағдаяттық есептерді шешу Рөлдік ойындар	1	1	4.03-7.03	11.03-20.03	
14		Үй-жайлардағы қауіпсіз жүріс турғы						
15	Экологиялық мәдениет	Туған өлкенің сұлулығы	Туристік маршрут жасау «Менің арманымның бағыты» жобасы «Адам және табиғат» тақырыбына дөңгелек үстел өткізу	1	1	15.04-19.04	22.04-26.04	
16		Адам табиғаттың бір бөлігі Экологиялық саяхат						
17		Адам табиғатқа неліктен жауапсыз қарайды? Жануарларға мейірімді қарау						

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Сатиева Ш. Даму психологиясы (теориялық және практикалық курс). Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2012. – 232 бет.
2. Жубаназарова Н.С. Жас ерекшелік психологиясы: Оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 286 бет.
3. Ишанов П.З., Бейсенбекова Г.Б. Психологиялық-педагогикалық диагностика негіздері. Оқу құралы. – Қарағанды, ЖК «Ақ Нұр баспасы», 2012. – 206 бет.
4. Даму психологиясы: Оқулық / М.К. Бабаева. – Алматы: 2014. – 440б.
5. Утченко С.Л., 1994 – Утченко С.Л. Политико-философские диалоги Цицерона («О государстве» и «О законах»). Марк Туллий Цицерон. Диалоги. Москва: Ладомир-Наука, 1994. – с. 160.
6. Ұлттық тәрбие негіздері. Дерістер курсы. /Авторлар ұжымы.. – Алматы, 2010. - 91б.
7. Піралиев С.Ж., Нарibaев К.Н., Төлеубекова Р.К., Шолпанқұлова Г.К., Махметова Б.Т.,
8. Национальный План действий по охране окружающей среды для устойчивого развития. – Алматы, 1999.
9. Окружающая среда и устойчивое развитие в Казахстане. /Обзор. Серия публикаций ПРООН Казахстан №UDPKAZ 06. – Алматы, 2004.
10. Будыко М.И. Глобальная экология. – М., 1977.
11. Фурсов В.И. Человек и природа: -. Алма-аты, 1983.
12. Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. «Экология және халық денсаулығы»-Алматы, 2003. - 147б.
13. Голубев А.А., Люблина Е.И. Основы токсикологии 7- СПб, 2000. - 95 с.
6. Богдановский Т.А. Химическая экология. М., 1994. - 112 с.
14. Берикханова А.Е., Нұрғалиева Д.Ә. Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Оқу құралы. – Алматы, 2010. - 208б.

«Бекітемін»
К.Шакенов атындағы
орта мектебіннің директоры:

«-----»-----2023 жыл

Келісімін
Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі

Ж.С.Жанақова

«-----»-----2023 жыл

7 «А», «Ә» сыныптар бойынша «Жаһандық құзыреттер»
факультативтік курсының 2023 – 2024 оқу жылына арналған
күнтізбелік - тақырыптық жоспары

Орындаған: К.Шакенов атындағы орта мектебіннің мұғалімі А.М.Канашева

4

Түсінік хат

2022-2023 оқу жылында үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне 5-8 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттер» курсы енгізіліп, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-8-сыныптарына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсы

Курстың мақсаты: Жаһандық азаматтық құзыреттілікке не бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру. 5-8 сыныптарда курс бес бірлікті қамтиды: «Парасаттылық және этика», «Азаматтық және патриотизм», «Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық», «Тіршілік қауіпсіздігі», «Экологиялық мәдениет». Әр сынып үшін сағат саны мен күтілетін нәтижелерді көрсететін әр түрлі бірліктер ұсынылады. Ұсынылған курс тақырыбы 5-8 сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалған.

Мысалы, «Парасаттылық және этика» бірлігі (5-сынып) келесі тақырыптарды қамтиды:

1. Барлығы сәлемдесуден басталады
2. Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйрену
3. Жанның кеңдігі-адамның безендірілуі
4. Үстелдегі мінез-құлқ етикасы. Үстелді орнату
5. Біз қорлау/қорлауға қарсымыз.

Юнит тақырыбының «Парасаттылық және этика» мазмұны білім алушылардың этикалық мәдениетін дамытуға, нақты өмірлік жағдайларда мінез-құлқ етикалық қағидалары мен нормаларын білуін қолдануға, социумдағы табысты өзара іс-қимылға, ахуалды сыни талдау және жауапты шешімдер қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Юниттің «Азаматтылық және патриотизм» (5-8-сыныптар) контенті тақырыптарының контенті білім алушылардың жергілікті, өңірлік, елдік, жаһандық ауқымдағы өзара тәуелділік мәселелерін сыни ұғыну, мемлекеттің, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениеттердің өзара байланысы кағидағтарын түсіну, әлемде өз ұстанымдарын табысты айқындаудың әмбебап құзыреттерін иелену дағдыларын көздейді.

«Экологиялық мәдениет» юнитінің тақырыбы (5-8 сыныптар) білім алушыларды Экологияның негізгі заңдарымен таныстырады, өз денсаулығына, қоршаған адамдарға және табиғатқа жауапкершілікпен қарау қажеттілігі туралы түсінік қалыптастыруға ықпал етеді. Оқыту курсының нәтижесі табиғатты пайдалану құндылықтарына ие, экологиялық санасы дамыған әлеуметтік бағдарланған тұлға болады.

Әртүрлі пәндер бойынша оқыту процесінде қалыптасатын білім алушылардың экологиялық мәдениеті алынған білімді практикада қолдануға баса назар аударып, «Жаһандық құзыреттер» курсы юнитін зерделеу барысында бекітіледі.

«Тіршілік қауіпсіздігі» (5-8 сыныптар) юнитінің контенті педагогтарға оқу процесін мынадай тақырыптар төңірегінде ұйымдастыруды ұсынады: «Қауіпсіз үй, аула, мектеп», «Менің үйім», Табиғаттағы қауіпсіздік», «Ережелер мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік», «Қандай да бір қауіп туындаған жағдайда білу маңызды», «Отпен ойнамаңыз!», «Құтқару қызметтері», «Табиғи апаттар кезіндегі қауіпсіздік», «Жауапты мінез-құлық және инфекциялардың алдын-алу», «Мен өзіме және басқаларға төтенше жағдайларда қалай көмектесе аламын?», «Менің қауіпсіздігім менің қолымда!», «Абайлаңыз, күдікті заттар!», «Техниканы қауіпсіз пайдалану», «Жеке басына қол сұғылмаушылық құқығы», «Өмір мен денсаулық үшін қауіпті жағдайлардан қалай шығу керек?», «Менің денсаулығым менің қолымда!», «Денсаулық пен сұлулық құпиялары немесе гигиена не үшін қажет», «Мен не жеймін», «Тамақ қауіпсіздігі», «Зорлық-зомбылыққа төзеушілік», «Қауіпсіздік мәселесін кіммен талқылауға болады?», «Жолаушы көлікте қалай піл бола алады?», «Үйдегі қауіпсіз мінез-құлық ережелері», «Телефон алаяқтары: не істеу керек?», «Жеке тұлғаны сақтау құқығы», «Алғашқы көмек көрсету ережелері».

«Жаһандық құзыреттер» курсы аяқтау нәтижесінде білім алушылар оны табысты тұлға ретінде сипаттайтын құндылықтарға: коммуникативтік дағдылар, этикалық нормалар мен мінез-құлық ұстанымдарына ие болады.

«Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасының оқу жүктемесінің көлемі мыналарды құрайды:

- 5-8 – сыныптарда - 0,5 сағат (екі аптада бір рет), оқу жылында 18 сағат

Күтілетін нәтиже:

Бастамашылдыққа ұмтылатын, жауапты, отбасында өзара көмек көрсететін, саналы, қаржылық сауаттылықтың бастапқы білімін меңгерген азаматтар.

7 сынып (аптасына 0,5 сағат, барлығы 17 сағат)

Сабақтың мазмұны

№	Сабақ тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі		Ескерту
			7 «А»	7 «Ә»	
I тарау. Этика және әдеп					
1	Сыпайы сөйлейміз. Рухани сапа адам өміріндегі басты қасиет	3	4.09-8.09	11.09-15.09	
2	Кемшіліктермен жұмыс істеу – кемелдікке апаратын жол. Басқаларға қуаныш үшін жақсылық жасау		18.09-22.09	25.09-29.09	
3	Зорлық – зомбылықты болдырмау және өзіңді қалай қорғауға болады		2.10-6.10	9.10-13.10	
II ТАРАУ Азаматтық және патриотизм					

4	Менің мектебімнің жетістіктері	3	16.10-20.10	23.10-27.10
5	Өзге тілдің бәрін сүй, өз тіліңді құрметте!		6.11-10.11	13.11-17.11
6	Өз елін танымал еткен тұлғалар. Тарих беттерінен		20.11-24.11	27.11-1.12

III ТАРАУ Мелнасауаттылық және қаржылай сауаттылық

7	Медиакеңістікте және көпшілік алдында сөз сөйлеу	5	4.12-8.12	11.12-15.12
8	Телефон алаяқтары: не істеу керек?		19.12-22.12	25.12-28.12
9	Подкаст. Байланыстың заманауи әдістері		8.01-12.01	15.01-19.01

4

10	Жеке табысты қалай тиімді басқаруға болады? Отбасы бюджетін қалай жоспарлауға және үнемдеуге болады?	22.01-26.01	29.01-02.02
11	Отбасының қаржылық мақсаттары. Ақша жинақтары қалай құрылады? Банк кредиттері. Отбасының қаржылық қауіпсіздік тірегі	05.02-09.02	12.02-16.02

IV ТАРАУ. Тіршілік қауіпсіздігі

12	Табиғаттағы қауіпсіздік. Табиғи апаттар кезіндегі іс-қимыл ережелері	3	19.02-23.02	26.02-01.03
----	--	---	-------------	-------------

Қауіпсіздік ережелерін, жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіздікті сақтау. Техниканы қолданудағы қауіпсіздік ережелеріне мұқият болу. «Ас адамның арқауы» - демекші дұрыс тамақтану, күн тәртібін бұзбау, спортпен айналысу денсаулыққа оң әсерін

4

13	Техниканы қауіпсіз пайдалану	береді. Айналамызда сақтықпен жүру, әлеуметтік ортада, кез-келген жерде ережені бұзбау, адам өмірі мен денсаулық қауіпсіздігін қамтамасыз ету.	4.03-7.03	11.03-20.03
14	Мен не жеймін? Азық-түлік қауіпсіздігі. Қауіп туралы дабыллы қалай беруге болады?		1.04-6.04	8.04-12.04

У Т А Р А У . Экологиялық мәдениет

5	Менің өлкемнің, елімнің экологиясы. Табиғатты қалай қорғауға болады?	3	15.04-19.04	22.04-26.04
16	Экологиялық тәуекелдер. Табиғатты қалай сақтауға болады?		29.04-3.05	6.05-10.05

4

17	«Көміртегі ізі»: қауіп-қатерді қалай азайтуға болады?	егетін басты ресурс. Сондықтан табиғатымызды, өзен, көлдерімізді, тауларымызды аялап, күтіп сақтауымыз қажет. Сондықтан қоршаған ортаға зиян келтірген жағдайда кез келген тұлға заңнамалық тұрғыда жауап береді.	13.05-17.05	20.05-24.05	
----	---	---	-------------	-------------	--

Пайдаланылған әлебесттер:

1. Сатиева Ш. Даму психологиясы (теориялық және практикалық курс). Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2012. – 232 бет.
2. Жұбаназарова Н.С. Жас ерекшелік психологиясы: Оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 286 бет.
3. Иманов П.З., Бейсенбекова Г.Б. Психологиялық-педагогикалық диагностика негіздері. Оқу құралы. – Қарағанды, ЖҚ «Ақ Нұр баспасы», 2012. – 206 бет.
4. Даму психологиясы: Оқулық / М.К. Бапаева. – Алматы: 2014. – 440б.
5. Утченко С.Л., 1994 – *Утченко С.Л. Политико-философияне диалогі Цицерона («О государстве» и «О законах»)*, Марк Туллий Цицерон. Диалогі. Москва: Ладомир-Наука, 1994. – с. 160.
6. Ұлттық тәрбие негіздері. Дәрістер курсы. /Авторлар ұжымы.. – Алматы, 2010. - 91б.
7. Пірәлиев С.Ж., Нарibaев К.Н., Төлеубекова Р.К., Шолпанқұлова Г.К., Махметова Б.Т.,
8. Национальный План действий по охране окружающей среды для устойчивого развития. – Алматы, 1999.
9. Окружающая среда и устойчивое развитие в Казахстане. /Обзор. Серия публикаций ПРООН Казахстан №UDPKAZ 06. – Алматы, 2004.
10. Будыко М.И. Глобальная экология. – М., 1977.
11. Фурсов В.И. Человек и природа: -. Алматы, 1983.
12. Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. «Экология және халық денсаулығы»-Алматы, 2003.- 147б.
13. Голубев А.А., Люблина Е.И. Основы токсикологии 7- СПб, 2000.- 95 с.
б. Богдановский Т.А. Химическая экология. М., 1994.- 112 с.
14. Берикханова А.Е., Нұрғалиева Д.Ә. Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Оқу құралы. –Алматы, 2010. - 208б.

Түсінік хат

2022-2023 оқу жылында үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне 5-8 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттер» курсы енгізіліп, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-8-сыныптарына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсы

Курстың мақсаты: Жаһандық азаматтық құзыреттілікке ие бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.

5-8 сыныптарда курс бес бірлікті қамтиды: «Парасаттылық және этика», «Азаматтық және патриотизм», «Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық», «Тіршілік қауіпсіздігі», «Экологиялық мәдениет».

Әр сынып үшін сағат саны мен күтілетін нәтижелерді көрсететін әр түрлі бірліктер ұсынылады. Ұсынылған курс тақырыбы 5-8 сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалған.

Мысалы, «Парасаттылық және этика» бірлігі (5-сынып) келесі тақырыптарды қамтиды:

1. Барлығы сәлемдесуден басталады
2. Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйрену
3. Жанның кендігі-адамның безендірілуі
4. Үстелдегі мінез-құлық этикасы. Үстелді орнату
5. Біз қорлау/қорлауға қарсымыз.

Юнит тақырыбының «Парасаттылық және этика» мазмұны білім алушылардың этикалық мәдениетін дамытуға, нақты өмірлік жағдайларда мінез-құлық қағидалары мен нормаларын білуді қолдануға, социумдағы табысты өзара іс-қимылға, ахуалды сын талдау және жауапты шешімдер қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Юниттің «Азаматтылық және патриотизм» (5-8-сыныптар) контенті тақырыптарының контенті білім алушылардың жергілікті, өңірлік, елдік, жаһандық ауқымдағы өзара тәуелділік мәселелерін сыни ұғыну, мемлекеттің, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениеттердің өзара байланысы қағидағтарын түсіну, әлемде өз ұстанымдарын табысты айқындаудың әмбебап құзыреттерін иелену дағдыларын көздейді.

«Экологиялық мәдениет» юнитінің тақырыбы (5-8 сыныптар) білім алушыларды Экологияның негізгі заңдарымен таныстырады, өз денсаулығына, қоршаған адамдарға және табиғатқа жауапкершілікпен қарау қажеттілігі туралы түсінік қалыптастыруға ықпал етеді. Оқыту курсының нәтижесі табиғатты пайдалану құндылықтарына не, экологиялық санасы дамыған әлеуметтік бағдарланған тұлға болады.

Әртүрлі пәндер бойынша оқыту процесінде қалыптасатын білім алушылардың экологиялық мәдениеті алынған білімді практикада қолдануға баса назар аударып, «Жаһандық құзыреттер» курсы юнитін зерделеу барысында бекітіледі.

«Тіршілік қауіпсіздігі» (5-8 сыныптар) юнитінің контенті педагогтарға оқу процесін мынадай тақырыптар төңірегінде ұйымдастыруды ұсынады: «Қауіпсіз үй, аула, мектеп», «Менің үйім», Табиғаттағы қауіпсіздік», «Ережесіз мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік», «Қандай да бір қауіп туындаған жағдайда білу маңызды», «Отпен ойнамаңыз!», «Құтқару қызметтері», «Табиғи апаттар кезіндегі қауіпсіздік», «Жауапты мінез-құлық және инфекциялардың алдын-алу», «Мен өзіме және басқаларға төтенше жағдайларда қалай көмектесе аламын?», «Менің қауіпсіздігім менің қолымда!», «Абайлаңыз, күдікті заттар!», «Техниканы қауіпсіз пайдалану», «Жеке басына қол сұғылмаушылық құқығы», «Өмір мен денсаулық үшін қауіпті жағдайлардан қалай шығу керек?», «Менің денсаулығым менің қолымда!», «Денсаулық пен сұлулық құпиялары немесе гигиена не үшін қажет», «Мен не жеймін», «Тамақ қауіпсіздігі», «Зорлық-зомбылыққа төзбеушілік», «Қауіпсіздік мәселесін кіммен талқылауға болады?», «Жолаушы көлікте қалай піл бола алады?», «Үйдегі қауіпсіз мінез-құлық ережелері», «Телефон алаяқтары: не істеу керек?», «Жеке тұлғаны сақтау құқығы», «Алғашқы көмек көрсету ережелері».

«Жаһандық құзыреттер» курсы аяқтау нәтижесінде білім алушылар оны табысты тұлға ретінде сипаттайтын құндылықтарға: коммуникативтік дағдылар, этикалық нормалар мен мінез-құлық ұстанымдарына не болады.

«Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасының оқу жүктемесінің көлемі мыналарды құрайды:

5-8 – сыныптарда - 0,5 сағат (екі аптада бір рет), оқу жылында 18 сағат

Күтілетін нәтиже:

Бастамашылдыққа ұмтылатын, жауапты, отбасында өзара көмек көрсететін, саналы, қаржылық сауаттылықтың бастапқы білімін меңгерген азаматтар.

8 сынып (аптасына 0,5 сағат, барлығы 17 сағат)

№	Сабақ тақырыбы	Сабақтың мазмұны	Сағат саны	Мерзімі		Ескерту
				8«А»	8 «Ә»	
I тарау. Парасаттылық және әдеп						
1	Қазақ халқының дәстүрі ретінде ұрпақтар арасындағы қарым-қатынас этикасы. Саяхат этикасы: біз өз елімізді таныстырамыз	<p>Әрбір тұлға біреудің мінін, кателіктерінен сараларудан аулақ болу қажет. Әр адам өзінің мінін, мінсіндегі жағымсыз тұстарын жоюға тырысуы қажет.</p> <p>Туған жері мен Отаны бар азамат өз ұлтының тарихына, мәдениетіне, салт-дәстүріне арқа сүйіп қалыптасады. Туған жерге сүйіспеншілік туған тарихыңды тереңнен білуден басталады. Еліміздің әрбір тауы мен өзені, сайы мен қыры – тұнып тұрған тарих.</p>	3	4.09-8.09	11.09-15.09	
2	Отбасылық құндылықтар: әкем, анам және мен – тағу отбасымыз			18.09-22.09	25.09-29.09	
3	Адалдық пен әділеттік - өмірдің ұстанымдары. Академиялық адалдық			2.10-6.10	9.10-13.10	
II ТАРАУ Азаматтық және патриотизм						

4	Біз-біртұтас халықпыз!	Толеранттылық – рухани, адами, идеялық, дінн көзқарастар мен ұстанымдарға ортақ болса да, қабылдамайын дегенді білдіреді. XVIII ғасырда өмір сүрген француз жазушысы әрі философ Вольтер: «Сіздің пікіріңіз маған жат, бірақ оны жақтау үшін өмірімді құрбан етуге дайынмын», деген екен. Ол – толеранттылықтың басты қағидаты. Бұл адамдар арасында өзара сыйластықты, мейірбандықты білдіреді.	2	16.10-20.10	23.10-27.10
5	Отаныма арналады. Менің елім жүрегімде		6.11-10.11	13.11-17.11	

III ТАРАУ Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық

6	Бейнехостинг не үшін қолданылады? Жалған танымалдық	YouTube – бұл пайдаланушыларға бейнелерді сақтау, жеткізу және көрсету қызметтерін ұсынатын бейне хостинг. YouTube ең танымал бейнехостингке және кірушілер саны бойынша әлемдегі екінші сайтқа айналды	4	20.11-24.11	27.11-1.12
7	Отбасы кірістері, Жинақтау және олардың түрлері			4.12-8.12	11.12-15.12
8	Отбасылық шығындар. Тұрғын үй несиесі, Ипотека	Қазақстанда баспана мәселесі өзекті әлеуметтік мәселелерінің бірі болып саналады. Осы орайда мемлекет тарапынан үйді сатып алуға бағытталған түрлі несиелер қарастырылған. Тұрғын үйге ие болудың басты бағыттары болып ипотека саналады. Ипотеканың түрлерін қарастыру.	19.12-22.12	25.12-28.12	
9	Жоспарсыз сатып алу, Отбасы бюджетін жүргізу ережесі		8.01-12.01	15.01-19.01	

IV ТАРАУ. Тіршілік қауіпсіздігі

10	Ережені мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік	Әр азамат өзінің өмірі, денсаулығы бойынша өзіне жауапты. Сондықтан қазіргі заманауи өмірде адамның өз денсаулығына ұқыпты қарау мақсатында түрлі ауруларды жұқтырудан алдын алу үшін өз мінсз-құлқына жауапты. Сондықтан қазіргі таңда кеңінен таралған өте қауіпті инфекциялық ауруларға ұшырамау үшін кез келген адам толықтай әр ісіне жауап бере алуы қажет. ҚР заңнамасының негізгі қайнар көзі саналатын Конституциясында, халықаралық құжаттарға нақты келтірген- әр адам жеке басына қол сұқпаушылыққа ие. Сондықтан осы құжаттарды қарастыру қажет. Сонымен қатар бір адам басқа адамның құқықтарын бұзатын жағдайлар болады, сол жағдайларды болдырмау, егер жүзеге асса, қалай қорғану қажет екендігін қарастыру керек.	5	22.01-26.01	29.01-02.02
11	Жауапты іс-әрекет және инфекцияның алдын алу			05.02-09.02	12.02-16.02
12	Жеке басына қол сұқпаушылық құқығы			19.02-23.02	26.02-01.03
13	Зорлық-зомбылыққа жол жоқ!			4.03-7.03	11.03-20.03
14	Алғашқы көмек көрсету жолдары			1.04-6.04	8.04-12.04

V ТАРАУ. Экологиялық мәдениет

15	Табиғатқа деген сүйіспеншілік	Баламның қазіргі таңда жағдайы, экологиялық мәселелер, табиғи апаттар, ғаламдық жылыну – жеріміздің басты мәселелері болып табылады. Сондықтан болашақта жер шары адамзаттың өмір сүруіне жарамды болу үшін халықтар қазірден бастап шаралар қолдану қажет. Қоршаған орта-		15.04-19.04	22.04-26.04
16	Болашақта жер қандай болуы керек? Табиғи апаттар			29.04-3.05	6.05-10.05

17 Қоршаған ортаға зиян келтіргені үшін жауапкершілік	адамзат қажеттіліктерін қамтамасыз ететін басты ресурс. Сондықтан табиғатымызды, өзен, көлдерімізді, тауларымызды аялап, күтіп сақтауымыз қажет. Сондықтан қоршаған ортаға зиян келтірген жағдайда кез келген тұлға заңнамалық тұрғыда жауап береді.	13.05-17.05	20.05-24.05
---	--	-------------	-------------

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Сатиева Ш. Даму психологиясы (теориялық және практикалық курс). Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2012. – 232 бет.
2. Жұбаназарова Н.С. Жас ерекшелік психологиясы: Оқу құралы. – Алматы: Қазак университеті, 2012. – 286 бет.
3. Ишанов П.З., Бейсенбекова Г.Б. Психологиялық-педагогикалық диагностика негіздері. Оқу құралы. – Қарағанды, ЖҚ «Ақ Нұр баспасы», 2012. – 206 бет.
4. Даму психологиясы: Оқулық / М.К. Бапаева. – Алматы: 2014. – 440б.
5. Утченко С.Л., 1994 – Утченко С.Л. Политико-философские диалоги Цицерона («О государстве» и «О законах»). Марк Туллий Цицерон. Диалоги. Москва: Ладомир-Наука, 1994, – с. 160.
6. Ұлттық тәрбие негіздері. Дәрістер курсы. /Авторлар ұжымы.. – Алматы, 2010. - 91б.
7. Пірәлиев С.Ж., Нарibaев К.Н., Төлеубекова Р.К., Шолпанқұлова Г.К., Махметова Б.Т.,
8. Национальный План действий по охране окружающей среды для устойчивого развития. – Алматы, 1999.
9. Окружающая среда и устойчивое развитие в Казахстане. /Обзор. Серия публикаций ПРООН Казахстан №UDPKAZ 06. – Алматы, 2004.
10. Будыко М.И. Глобальная экология. – М., 1977.

11. Фурсов В.И. Человек и природа: -, Алма-аты, 1983.
12. Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. «Экология және халық денсаулығы»-Алматы, 2003.- 147б.
13. Голубев А.А., Люблина Е.И. Основы токсикологии 7- СПб, 2000. - 95 с.
6. Богдановский Т.А. Химическая экология, М., 1994.- 112 с.
14. Берикханова А.Е., Нұрғалиева Д.Ә. Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Оқу құралы. –Алматы, 2010. - 208б.
15. Қазақтың тәлімдік ойлар антологиясы: 10 томдық /құраст. С.Қалиев, К.Аюбай. – Алматы: Сөздік-Словарь, 2005ж. 1 том. – 406 б. 2 том. – 2007ж. - 415б. 3 том. – 2007ж. – 478б.
- 16.4. Д.Ж.Айдаров Діл және дәстүр. – Алматы: Дайк Пресс, 2010. – 344б.
http://doc.nlrk.kz/result/ebook_102/index.html
17. Шаханова Н. Мир традиционной культуры казахов. – Алматы, 1998 г.
18. Нұрмұратов С.З., С.Ш. Мұсатаев. Қазақстандық жалпы ұлттық идея: мәні, мақсаты, қалыптастыру технологиясы. – Астана, 2002.
19. Бурбаев Т. Ұлт менталитеті. – Астана, Елорда, 2001. – 248б.
20. Молдағалиев Б.А. Ұлтаралық қарым-қатынас мәдениетін қалыптастырудың теориясы мен практикасы. Батыс Қазақстан Мемлекеттік университеті, 2006. –166б.
21. Кішібеков Д. Қазақ менталитеті: кеше, бүгін, ертең. – Алматы: Ғылым, 1999. – 200 б.
22. Қазақстан халқы Ассамблеясы: тарихи очерк. 2010 ж.

«Бекітемін»
К.Шакенов атындағы
орта мектебіннің директоры:
К.С. Байғалиев

«-----» 2023 жыл

Келісемін
Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі
Ж.С. Жаңақова

«-----» 2023 жыл

10 «А», «Ә» сыныптар бойынша «Жаһандық құзыреттер»
факультативтік курсының 2023 – 2024 оқу жылына арналған
күнтізбелік - тақырыптық жоспары

Орындаған: К.Шакенов атындағы орта мектебіннің мұғалімі А.М.Канашева

Р

Түсінік хат

2022-2023 оқу жылында үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне 10-11 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттер» курсы енгізіліп, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген.

Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-сыныбына арналған «Жаһандық құзыреттер» жалпылама курсы.

Күрстың мақсаты: білім алушыларда жергілікті және жаһандық проблемалардың өзара байланыстылығы мен өзара тәуелділігін, мәдениетаралық өзара іс-қимыл мәселелерін түсінуді, әртүрлі көзқарастар мен дүниетанымдарды түсінуді және бағалауды, бірегей білім мен идеяларды құру дағдыларын қалыптастыру.

Оқу курсы мазмұнының бағдарламасы білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қызығушылықтарын ескере отырып әзірленген бес бөлімнен тұрады.

Бірінші бөлімде білім алушылар жаһандық мәселелер, мәдениетаралық қатынастар, әлеуметтік қатынастардың әртүрлі модельдерінің маңыздылығы туралы білімдерін тереңдетеді, жобалық жұмыстың тақырыптары мен мақсаттарын, қажетті ақпарат көздерін іздестіріп, ақпаратты талдау және жинау әдістерін анықтайды. Білім алушылар жоба нәтижелерін бағалау рәсімдері мен критерийлерін белгілейді.

Екінші бөлімде «Жергілікті, жаһандық және мәдени маңызы бар кейбір мәселелерді зерделеу» бойынша білім алушыларға зерттеу және жобалау жұмыстарын жүргізу үшін тақырыпты тандауда еркіндік беріледі, халықаралық және жергілікті көздерге шолу жасалады.

Үшінші бөлімде «Әр түрлі дүниетанымдар мен көзқарастарды түсіну және құрметтеу» бойынша кірестін тақырыптар: «Дүниетанымды түсіну», «Басқа адамның көзқарасын қабылдау қабілеті», «Басқа мәдениеттерді ұстанатын адамдарға құрмет», «Толеранттылық: бір-бірімізді түсінуді үйрену», «Жобалық жұмыс. Зерттеу».

Төртінші бөлім «Білім алушылардың мәдениеттері арасындағы ашық және өзара тиімді әрекеттерге қатысу» білім алушылардың өзіндік ерекшелігі мен мәдениеттердің алуан түрлілігін түсінуді қалыптастыруға, әртүрлі

мәдениеттердің құндылықтар жүйесімен танысуға, мәдениетаралық коммуникация дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Бесінші бөлім ұжымдық ал-ауқат пен тұрақты дамудың маңыздылығына, жергілікті, ұлттық және жаһандық бастамаларға белсенді қатысу қажеттілігіне арналған.

11-сыныпқа арналған «Жаһандық құзыреттер» курсы «Бизнес және кәсіпкерлік негіздері» және «Қаржылық сауаттылық» екі юнитінен тұрады.

«Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасының оқу жүктемесінің көлемі мыналарды құрайды:

10-11 сыныптарда – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.

Күтілетін нәтиже:

Кәсіпкерлік ойлауы қалыптасқан, бастамашылдыққа ұмтылған, табанды, санал, жауапты, бизнес туралы бастапқы білімді меңгерген азаматтар.

10 «А», «Ә» сыныптар (Аптасына 1 сағат, барлығы: 34 сағат)

№	Бөлім/ тақырыптар	Сабақтың тақырыбы	Оқу мақсаттары	Сағат саны	Мерзімі	Еск ерт пе
1	Жаһандық құзыреттіліктер	Жаһандық құзыреттіліктер дегеніміз не?	Жаһандық мәселені зерттеу үшін зерттеу тақырыптары мен мақсаттарын анықтау; Жаһандық мәселелер бойынша қозғарастары анықтау, сипаттау және сыни салыстыру; Баламаны қозғарастарды талқылау;	1	4.09-8.09	
2		Жаһандық құзыреттіліктердің маңызы		1	11.09-15.09	
3		Жаһандық құзыреттіліктерді дамыту жолдары		1	18.09-22.09	
4		Жобалау жұмысы. Дайындық және жоспарлау		1	25.09-29.09	
5	Жергілікті жаһандық және мәдени маңызды	Жаһандық проблемалардың түрлері	Проблемаға қатысты ақпарат пен дәлелдемелерді таңдау; Дереккөздердің күші және әлсіз жақтарын бағалау;	1	2.10-6.10	
6		Әлеуметтік мәселелер		1	9.10-13.10	

7	мәселелерді зерттеу		Жаһандық мәселе бойынша өз қозғарасыңызды және оның қалай дамығанын сипаттау;	1	16.10-20.10		
8	Әлеуметтік теңсіздік жаһандық проблема ретінде	Әлеуметтік теңсіздік себептері			1	23.10-27.10	
9	Әлеуметтік теңсіздіктерді жеңу жолдары	Әлеуметтік теңсіздіктерді жеңу жолдары			1	6.11-10.11	
10		Қақтығыстар ұғымы, түрлері			1	13.11-17.11	
11		Жанжалдарды шешу жолдары			1	20.11-24.11	
12		Экологиялық мәселелер			1	27.11-1.12	
13		Климаттың өзгеруі			1	4.12-8.12	
14		Ауаның ластануы			1	11.12-15.12	
15		Судың ластануы			1	19.12-22.12	
16		Жердің ластануы			1	25.12-28.12	
17		Жобалау жұмысы зерттеу			1	8.01-12.01	

18	Әртүрлі дүниетанымдар мен көзқарастарды түсіну және құрметтеу	Дүниетанымды түсіну	Жаһандық мәселелер бойынша көзқарастарды сипаттау және сыни салыстыру;	1	15.01-19.01	
19		Басқа адамның көзқарасын қабылдау мүмкіндігі		1	22.01-26.01	
20		Өзге де мәдениеттерді білдіретін аамдарға құрмет көрсету	Бастапқы және қайталама дереккөздерден дәлелдемелерді жинау, талдау;	1	29.01-2.02	
21		Төзімділік: бір-бірімізді түсінуге үйрену		1	5.02-9.02	
22		Жобалау жұмысы. Зерттеу		1	12.02-16.02	
23	Мәдениеттер арасындағы ашық және тиімді өзара әсерімделу қатысу	Мәдени сәйкестікті қалыптастыру	Дәлелдердің, мәлімдемелердің элементтерін анықтау және бағалау;	1	19.02-23.02	
24		Өзін, мәдениетін және басқа мәдениеттерді тану және қабылдау	бастапқы және қайталама дәлелдемелердің әртүрлі түрлерінің күшті және әлсіз жақтарын анықтау және бағалау;	1	26.02-1.03	
25		Әртүрлі мәдениеттердің құндылықтар жүйесі		1	4.03-7.03	
26		Мәдениетаралық коммуникация		1	11.03-20.03	
27		Мәдениетаралық		1	1.04-6.04	

28		коммуникациядағы стереотиптер		2	8.04-12.04 15.04-19.04	
29	Ұжымдық игілікке жәрдемдесу және тұрақты даму	Жобалау жұмысы Қорытынды	Аргументтің немесе тұжырымның салдарын анықтау және бағалау;	1	22.04-26.04	
30		Ұжымдық әл-ауқат пен тұрақты дамудың маңыздылығы	Өз көзқарасын негіздеу үшін себептер мен дәлелдер келтіру;	1	29.04-3.05	
31		Жергілікті, ұлттық және жаһандық бастамаларға белсенді қатысу		1	6.05-10.05	
32		Жаһандық азаматтық		2	13.05-17.05 20.05-24.05	

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Сағиева Ш. Даму психологиясы (теориялық және практикалық курс). Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2012. – 232 бет.
2. Жұбаназарова Н.С. Жас ерекшелік психологиясы: Оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 286 бет.
3. Берикханова А.Е., Нұрғалиева Д.Ә. Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Оқу құралы. – Алматы, 2010. – 208б.
4. Қазақтың тәлімдік ойлар антологиясы: 10 томдық /құраст. С.Қалиев, К.Аюбай. – Алматы: Сөздік-Словарь, 2005ж. 1том. – 406 б. 2 том. – 2007ж. - 415б. 3 том. – 2007ж. – 478б.
5. 4. Д.Ж.Айдаров Діл және дәстүр. – Алматы: Дайк Пресс, 2010. – 344б.
http://doc.nrk.kz/result/ebook_102/index.html
6. Шаханова Н. Мир традиционной культуры казахов. – Алматы, 1998 г.
7. Нұрмұратов С.З., С.Ш. Мұсатаев. Қазақстандық жалпы ұлттық идея: мәні, мақсаты, қалыптастыру технологиясы. – Астана, 2002.
8. Бурбаев Т. Ұлт менталитеті. – Астана, Елорда, 2001. – 248б.
9. Молдағалиев Б.А. Ұлтаралық қарым-қатынас мәдениетін қалыптастырудың теориясы мен практикасы. Батыс Қазақстан Мемлекеттік университеті, 2006. – 166б.

«Бекітемін»
К.Шакенов атындағы
орта мектебінің директоры:
К.С. Байғалиев

«-----» 2023 жыл

Келісемін
Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі
Ж.С.Жанакова

«-----» 2023 жыл

11 «А», «Ә» сыныптар бойынша «Жабандық құзыреттер»
факультативтік курсының 2023 – 2024 оқу жылына арналған
күнтізбелік - тақырыптық жоспары

Орындаған: К.Шакенов атындағы орта мектебінің мұғалімі А.М.Канашева

Түсінік хат

2022-2023 оқу жылында үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне 10-11 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттер» курсы енгізіліп, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген.

Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-сыныбына арналған «Жаһандық құзыреттер» жалпылама курсы.

Курстың мақсаты: білім алушыларда жергілікті және жаһандық проблемалардың өзара байланыстылығы мен өзара тәуелділігін, мәдениетаралық өзара іс-қимыл мәселелерін түсінуді, әртүрлі көзқарастар мен дүниетанымдарды түсінуді және бағалауды, бірегей білім мен идеяларды құру дағдыларын қалыптастыру.

Оқу курсы мазмұнының бағдарламасы білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қызығушылықтарын ескере отырып әзірленген бес бөлімнен тұрады.

Бірінші бөлімде білім алушылар жаһандық мәселелер, мәдениетаралық қатынастар, әлеуметтік қатынастардың әртүрлі модельдерінің маңыздылығы туралы білімдерін тереңдетеді, жобалық жұмыстың тақырыптары мен мақсаттарын, қажетті ақпарат көздерін іздеу, ақпаратты талдау және жинау әдістерін анықтайды. Білім алушылар жоба нәтижелерін бағалау рәсімдері мен критерийлерін белгілейді.

Екінші бөлімде «Жергілікті, жаһандық және мәдени маңызы бар кейбір мәселелерді зерделеу» бойынша білім алушыларға зерттеу және жобалау жұмыстарын жүргізу үшін тақырыпты таңдауда еркіндік беріледі, халықаралық және жергілікті көздерге шолу жасалады.

Үшінші бөлімде «Әр түрлі дүниетанымдар мен көзқарастарды түсіну және құрметтеу» бойынша кіретін тақырыптар: «Дүниетанымды түсіну», «Басқа адамның көзқарасын қабылдау қабілеті», «Басқа мәдениеттерді ұстанатын адамдарға құрмет», «Толеранттылық: бір-бірімізді түсінуді үйрену», «Жобалық жұмыс. Зерттеу».

Төртінші бөлім «Білім алушылардың мәдениеттері арасындағы ашық және өзара тиімді әрекеттерге қатысу» білім алушылардың өзіндік ерекшелігі мен мәдениеттердің алуан түрлілігін түсінуін қалыптастыруға, әртүрлі

мәдениеттердің құндылықтар жүйесімен танысуға, мәдениетаралық коммуникация дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Бесінші бөлім ұжымдық әл-ауқат пен тұрақты дамудың маңыздылығына, жергілікті, ұлттық және жаһандық бастамаларға белсенді қатысу қажеттілігіне арналған.

11-сыныпта арналған «Жаһандық құзыреттер» курсы «Бизнес және кәсіпкерлік негіздері» және «Қаржылық сауаттылық» екі юнитінен тұрады.

«Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасының оқу жүктемесінің көлемі мыналарды құрайды:

10-11 сыныптарда – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.

Күтілетін нәтиже:

Кәсіпкерлік ойлауы қалыптасқан, бастамашылдыққа ұмтылған, табанды, санал, жауапты, бизнес туралы бастапқы білімді меңгерген азаматтар.

11 «А», «Ә» сыныптар (Аптасына 1 сағат, барлығы: 34 сағат)

№	Бөлім/ тақырыптар	Сабактың тақырыбы	Оқу мақсаттары	Сағат саны	Мерзімі	Еск ерт пе
1	Юпит I Кәсіпкерлік және бизнес негіздері Кәсіпкерлік негіздері	1. Кәсіпкерлікке кіріспе	Жоспарлы экономиканы нарықтық экономикаға трансформациялаудың жалпы траекториясын түсінеді. Нарықтық экономика негіздерін біледі Экономика саласындағы оқиғалар мен құбылыстарды талдай және сыни бағалай алады. Тақырып аясында зерттелген терминдер мен ұғымдарды қолдана алады.	1	4.09-8.09	
2		Нарықтың жұмыс істеу тетіктері	Нарықтың жұмыс істеуінің негізгі тетіктерін түсінеді Нарықтық қатынастардың заңдары мен ережелерін біледі Алған білімдерін түсіндіре алады Алған білімдерін тәжірибеде қолданады.	1	11.09-15.09	
3		Нарықтық тепе-теңдік	Нарықтық тепе-теңдікке қол жеткізу шарттарын түсінеді Нарықтық тепе-теңдік шарттары туралы біледі. Олар	1	18.09-22.09	

	<p>нарықтық тепе- теңдік жағдайларына қатысты өз ұстанымдарын білдіре алады. Тапсырмадағы сұрақтарға жауап беру барысында пәндік терминологияны қолданады.</p>		
4	<p>4. Табысты кәсіпкердің дағдылары</p> <p>Табысты кәсіпкерлік қызмет үшін қандай дағдылар қажет екенін түсінеді. Табысты кәсіпкердің дағдыларын қалай қалыптастыру керектігін біледі. Табысты кәсіпкердің дағдыларын талдай алады. Алған білімдерің сабақ тапсырмаларының сұрақтарына жауап беру барысында қолданады.</p>	1	25.09-29.09
5	<p>5. Бизнестегі заманауи технологиялар</p> <p>Табысты бизнес жүргізу үшін заманауи технологиялардың маңыздылығын түсінеді. Заманауи бизнес – технологиялардың мүмкіндіктерің біледі. олар бизнестегі заманауи технологиялар туралы ақпаратты іздей алады. Өз бизнес-идеяларын жүзеге асыру үшін заманауи технологиялар туралы білім негіздерін қолданады.</p>	1	2.10-6.10

4

6	1.2 Қазіргі жағдайдағы кәсіпкерлік	Бизнес неден басталады?	Жеке бизнес идеяларды іске асыру үшін бизнес-процесстер туралы білімді қолданады.	1	9.10-13.10
7		Стартап-мәдениет	Стартап мәдениетін пайда болу тарихын біледі. Өз стартап идеяларын іске асыруда ахылға қонымды тәуекел қағидатын іске асыра алады.	1	16.10-20.10
8		Бизнес періштелер мен инвесторлар. Ұжастықтар мен айырмашылықтар	Бизнес періштелер құбылысынын мәнін түсінді. Олар бизнес періштелерінің классикалық инвесторлардан негізгі айырмашылықтарың біледі	1	23.10-27.10
9		Бизнес инкубаторлар	Жаңа бастаған кәсіпкерлер үшін бизнес инкубаторлардың артықшылығын түсінеді Қазақстан мен әлемдегі бизнес инкубаторлардың негізгі тізімін біледі		6.11-10.11

10		Қазіргі жағдайда бәсекелестікті дамыту	Бизнес және жалпы өмірдегі бәсекелестіктің пайдасын түсінеді Табысты бәсекелестік күрес тәсілдерін біледі.	1	13.11-17.11	
11	Маркетинг	Маркетингке кіріспе	Маркетинг ұғымының мәнін түсінеді Маркетингтік стратегияларды қолданады.	1	20.11-24.11	
12		Диджитал маркетинг	Маркетингті классикалықтан сандыққа ауыстыру процессінің заңдылықтарын түсінеді Диджитал маркетинг ұғымының мәнін түсінеді	1	27.11-1.12	
13		Маркетингтік соғыстар	Маркетингтік соғыстардың мәні мен себептерін түсінеді Маркетингтік соғыстардың негізгі стратегияларын	1	4.12-8.12	

			біледі. Өз бизнес жобаларын іске асыруда маркетингтік стратегия туралы білімді қолдана алады.		
14	SWOT талдау маркетингтік жоспарлау құралы	SWOT талдау құралының мәнін түсінеді SWOT талдау қалай жасалатынын біледі Жеке бизнес жоспарларды іске асыруда SWOT талдауды қолдана алады	1	11.12-15.12	
15	Бренд қосымша құндылық ретіне	Брендтің бизнестегі маңыздылығын түсінеді Брендтің белгілерін тізімдей алады. Жеке шығындарды басқарудағы брендтің төлі туралы тілімді қолданады.	1	19.12-22.12	
16	Қаржылық жоспарлау және модельдеу	Қаржы моделі және оны құру әдістері	1	25.12-28.12	
17		Бюджеттеу Баға саясаты	1	8.01-12.01	
18		Шығындарды басқару	1	15.01-19.01	
19		Таза пайда және дивиденттер	1	22.01-26.01	
20	Қаржы сауаттылығы Жеке кірістерді басқару	Жеке табыс түрлері	1	29.01-2.02	
21		Жеке табысты арттыру	1	5.02-9.02	

22	стратегиясы	жолдарын біледі			
23	Отбасы бюджетіндегі белсенді табыстың рөлі	Белсенді табыс ұғымының мәнін түсінеді	1		12.02-16.02
24	Пассивті кірісті қалай жүруға болады?	Отбасы бюджетіндегі пассивті табыстың мәнін түсінеді	1		19.02-23.02
25	Жеке қаражатты тиімді пайдалану	Қаржылық байлыққа қол жеткізу үшін жеке қаражатты тиімді пайдалану дағдыларының мәнін түсінеді	1		26.02-1.03
26	Ірі сатып алулар	Ірі сатып алулар үшін қор жинау алгоритмдерін біледі	1		4.03-7.03
27	Эмоционалды сатып алу	Эмоционалды сатып алудан қорғау әдістерін біледі	1		11.03-20.03
28	Банк кредиттері	Банктік несие дегенді түсінеді	1		1.04-6.04
29	Отбасылық бюджеттің түрлері	Отбасылық бюджеттің қандай түрлері бар екенін біледі	1		8.04-12.04
30	Отбасылық бюджетті жоспарлау	Отбасылық бюджетті жоспарлаудың маңыздылығын түсінеді	1		15.04-19.04
31	Отбасылық бюджетті үнемдеу	Отбасылық бюджетті жүргізу ережелерін қолданудың негізділігін түсінеді	1		22.04-26.04
32	Отбасылық бюджетті жастығы	Отбасылық бюджетті үнемдеудің маңыздылығын түсінеді	1		29.04-3.05
33	Жинақтарды құру тәсілдері	Қаржылық қауіпсіздік жастығын құрудың маңыздылығын түсінеді	1		6.05-10.05
34	Жинақ түрлері. Отбасының қаржылық байлығы	Ақша жинақтарының маңыздылығын түсінеді	1		13.05-17.05
		Жинақтардың түрлері бір бірінен қалай ерекшеленетінін түсінеді	1		20.05-24.05

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Сатиева Ш. Даму психологиясы (теориялық және практикалық курс). Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2012. – 232 бет.
2. Жұбаназарова Н.С. Жас ерекшелік психологиясы: Оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 286 бет.
3. Берикханова А.Е., Нұрғалиева Д.Ә. Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Оқу құралы. – Алматы, 2010. – 208б.
4. Қазақтың тәлімдік ойлар антологиясы: 10 томдық /құраст. С.Қалиев, К.Аюбай. – Алматы: Сөздік-Словарь, 2005ж. 1том. – 406 б. 2 том. – 2007ж. - 415б. 3 том. – 2007ж. – 478б.
5. 4. Д.Ж.Айдаров Діл және дәстүр. – Алматы: Дайк Пресс, 2010. – 344б.
http://doc.nlrk.kz/result/ebook_102/index.html
6. Шаханова Н. Мир традиционной культуры казахов. – Алматы, 1998 г.
7. Нұрмұратов С.З., С.Ш. Мұсатаев. Қазақстандық жалпы ұлттық идея: мәні, мақсаты, қалыптастыру технологиясы. – Астана, 2002.
8. Бурбаев Т. Ұлт менталитеті. – Астана, Елорда, 2001. – 248б.
9. Молдағалиев Б.А. Ұлтаралық қарым-қатынас мәдениетін қалыптастырудың теориясы мен практикасы. Батыс Қазақстан Мемлекеттік университеті, 2006. –166б.

«Бекітемін»

К.Шакенов атындағы
орта мектебіннн директоры:
К.С. Байғалиев

« » 2023жыл

Келісемін:

Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі
Ж.С. Жапақова

« » 2023жыл

**10 сынып бойынша «Шахмат әлемі» бағдарламасының
2023-2024 оқу жылына арналған
күнтізбелік-тақырыптық жоспары**

Орындаған: К.Шакенов атындағы орта мектебінің мұғалімі Н.Н.Мукашпаев

Түсінік хат

Қазіргі ақпараттандыру технологиясының кең дамыған кезінде оқушылар үлкен ауқымды ақпараттарды тез қабылдап, сараптап, логикалық қорытындылар жасай білулері керек. Логикалық және жүйелі ойлауды қалыптастыруда шахматтың алатын орны зор. Ол оқушылардың аз уақытта ойларын шоғырландыруына, туған жағдаятты сараптауға және шешім шығаруға үйретеді және алдына қойған мақсатына жетуге, төзімділікке тәрбиелейді.

Шахмат – екі тұлғаның көрнекі түрде сайысу түрі. Ол бізге адамның шығармашылық дәрежесін анықтауға қажет. Шахмат ойнаушының үнемі жетілуінен, жүйелі түрде дайындық сағаттарын жүргізуден кейін нәтиже күтуге болады. Сонымен қатар шахматты үйретудегі жаттықтырушының шығармашылық деңгейінің жоғары болуы қажет.

Бағдарламаның тиімділігі – уақыт талабымен сәйкес. Жеке тұлғаны жетілдіру қиын мәселе болғандықтан, шахматты үйретудің құрылымы мен мазмұны мақсатқа бағытталған мінез қалыптастыруға тәрбиелейді. Сабақтан тыс білім беру жүйесінде шахматты үйрету жүйесі оқушылардың жеке қабілеттіліктерін айқындап, жетілдіре отырып оның тұлға ретінде жалпы жетілуі мен тәрбиесіне бағытталады.

Бағдарламаның ерекшелігі балаға даралап білім беруге бағытталғандығында. Ол бағдарламаға енгізілген және екі негізгі бағыт алады. Алдымен әр шахмат ойнаушының тұлғалық ерекшеліктерін ескере отырып тәрбиелеуде, екіншіден әр тәрбиеленушінің өмірге көзқарасы, жағдаяттарды шеше білуі есепке алынады. Баланың жеке қасиеттерін табиғи, физикалық және психологиялық қасиеттерін білуді талап етеді.

Бағдарламаның жаналығы мұғалімнің сабақтарда қолданатын, балалардың жеке және жалпы логикалық ерекшеліктерін жетілдіретін дидактикалық материалдарын (карточкалар, шахматтық этюдтар және тапсырмалар) әзірлеуінде, зерттеу әдісін қолдануында (шахматтың шығу тарихы туралы рефераттар мен баяндамалар жазуында), мектептің материалдық жағдайын ескере отырып оқу-тақырыптық жоспарын құруда.

Бағдарламаның мақсаты : шахмат сабағы арқылы шығармашыл, дарынды жеке тұлға жетілдіруге жағдай жасау.

Бағдарламаның міндеттері:

- Шахматтың шығу тарихымен таныстыру;
- Ойын ережелерін үйрету;
- Оқушыларға шахмат ойыны туралы теориялық білім беру, сайыстар өткізу ережелерімен таныстыру.

«Шахмат әлемі» бағдарламасының күнтізбелік-тақырыптық жоспары

р/с	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1	Кіріспе	1	04-08.09
2	Шахмат ойыны туралы аңыз	1	11-15.09
3	Шахмат ойынының тарихы	1	18-22.09
4	Әлем, Қазақстан чемпиондары	1	25-29.09
5	Шахмат ойынының мақсаты	1	02-06.10
6	Ойын ережесі	1	09-13.10
7	Ойын ережесі	1	16-20.10
8	Аттын жүрісі	1	23-27.10
9	Аттын жүрісі	1	06-10.11
10	Тұраның (ладья) жүрісі	1	13-17.11
11	Тұраның (ладья) жүрісі	1	20-24.11
12	Уәзірдің (ферзінің) жүрісі	1	27.11-01.12
13	Уәзірдің (ферзінің) жүрісі	1	04-08.12
14	Шахмат тақтасы	1	11-15.12
15	Шахмат тақтасы	1	18-22.12
16	Пілдің жүрісі	1	25-28.12
17	Пілдің жүрісі	1	08-12.01
18	Пешканың жүрісі	1	15-19.01
19	Пешканың жүрісі	1	22-26.01
20	Ойын басындағы тастардың бастапқы жайғасымы, орналастыру тәртібі.	1	29.01-02.02
21	Ойын басындағы тастардың бастапқы жайғасымы, орналастыру тәртібі.	1	05-09.02
22	Шахмат фигураларының дұрыс атауы.	1	12-16.02
23	Шахмат фигураларының дұрыс атауы.	1	19-23.02
24	Пешканың өзі түстес фигураға айналуы.	1	26.02-01.03
25	Пешканың өзі түстес фигураға айналуы.	1	04-08.03
26	Шахмат фигураларының жүрістері. Корольдің жүрісі .	1	11-20.03
27	Шахмат фигураларының жүрістері. Корольдің жүрісі .	1	01-05.04
28	Шах беру	1	08-12.04
29	Шах беру	1	15-19.04
30	Шартты белгілер. Шахмат жүрістерін оқу, жазу тәртібі.	1	22-26.04
31	Шартты белгілер. Шахмат жүрістерін оқу, жазу тәртібі.	1	29.04-03.05
32	Пат және тең ойын	1	06-10.05
33	Алғашқы партиялар	1	13-17.05
34	Алғашқы партиялар	1	20-24.05

Пайдаланылган әдебиеттер:

1. « Шахматы үйрену» И.Г.Сухин
2. «Үйренушілерге арналған шахмат оқулығы» Д.Притчард
3. «Ең ақылды балаларға арналған шахмат жазбалары»И.О.Киров
4. Таңдаулы тапсырмалар жинағы» А.В.Селиванов

Бекітемін:
К.Шакенов атындағы
орта мектебінің директоры
К.С. Байғалиев

« 2023 ж

Келісілді:
Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі
Ж.С. Жанақова

« 2023 ж

10 сынып бойынша «Параметрлі есептерді шешу»
элективті курс бағдарламасының
2023-2024 оқу жылына арналған
күнтізбелік-тақырыптық жоспары

Орындаған: К.Шакенов атындағы орта мектебінің математика пәні
мұғалімі Оразаева Жибек

БАҒДАРЛАМА

элективті курс

ПАРАМЕТРЛІ ЕСЕПТЕРДІ ШЕШУ

10-сынып оқушыларына арналған элективті курс бағдарламасы
(аптасына – 1 сағат, барлығы – 34 сағат)

Оразаева Жібек

К.Шакенов атындағы орта мектебі математика пәні мұғалімі

Түсініктеме хат

Математика пәнін тереңдету және оқушылардың осы пәнге деген қызығушылығын арттыру, білім алушылардың математикалық қабілетін ашу және дамыту жаңартылған оқу бағдарламасының басты мақсаты. Осы салада мұғалімдер көптеген жұмыстар атқаруда. Бұл элективті курста осы мақсатты орындауға өз үлесін қосады деген ойдамыз. Педагогикалық тәжірибемнің негізінде жоспарланған курс. Мектеп бағдарламасында параметрлерге берілген есептер бар, оқушылар мұндай есептер шығаруда қиыншылықтарға тап болады. Сондықтан параметрге берілген есептер тақырыбын таңдап алған курс оқушылардың математикалық және логикалық ойлау қабілеттерінің артуына өз үлесін қосады.

Бағдарламаның мақсаты:

Оқушыларға параметрмен берілген есептерді әр түрлі тәсілдермен шешуді үйрету;

Оқушылардың параметрмен берілген есептерге деген көзқарастарын және оны іс жүзінде қолдана білу бейімділіктерін қалыптастыру;

Параметрге берілген есептердің сан алуандығы оқушылардың математика пәніне деген қызығушылығын арттыру;

Математикалық білімділікке ие болу, ғылыми терминологияны түсіне білу, алған білімдерін тиімді қолдана білу.

Бағдарламаның міндеттері:

Параметрге берілген есептерді әр түрлі тәсілдерімен шеше білуге үйрету;

Алған білімдерін қиындығы әртүрлі есептер шығаруда қолдана білуге жаттықтыру;

Оқушылардың шығармашылықпен жұмыс істеу қабілетін дамыту;

Оқушылардың ой-өрісінің дамуына, өз бетімен ізденуіне жағдай жасау;

Балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып жеке тұлғаны дамытуға мүмкіндік жасау;

Жаратылыстану- математика бағытында оқитын оқушыларға қиындығы жоғары есептерді шығара білуге дайындау.

Бағдарламаның өзектілігі:

Параметрге берілген есептер мектеп бағдарламасының барлық сыныптарында әртүрлі деңгейде қамтылған, сондықтанда аталған тақырыптардың негізгі ұғымдарын терең меңгерту аса маңызды. Курс

параметрі бар теңдеулер мен теңсіздіктерді және олардың жүйелерін шешудің ерекшеліктерін көрсете отырып, параметр ұғымын оқушылардың саналы түрде меңгеруіне, яғни ғылым, техника мен өндірістің әр түрлі салаларында қолданылатын және неғұрлым қарқынды нәтижеге әкелетін математикалық әдістердің негізін құрайтын құрал ретінде қабылдауына мүмкіндік береді.

Элективті курс 34 сағатқа арналып жасалған. Курс теориялық және практикалық бағытта жүргізіледі. Оқушылардың танымдық іс-әрекеттерін ұйымдастыру жекелей және топпен жұмыс, жобалар қорғау, есептер құрастыру арқылы жүргізіледі. Сабақты өткізуде оқушының өз бетімен ізденуіне мүмкіндік беретін практикалық жұмыстар, практикалық есептер шығару, презентациялар дайындау, рефераттар қорғау, жобалар жазу, есептер құрастыру, зерттеу жұмыстары сияқты оқыту әдістері қолданылады.

Тұрақтылау (мазмұндық) бөлімі

Математика пәні бойынша мектеп курсының бағдарламасын жетілдіретін курс тақырыптарды жинастырып бір жүйеге келтіріп қайталайды, әрі қосымша мәліметтер береді. Мұнда тақырыпты баяндауды параметрлі есептердің жалпы қасиеттері жөніндегі алғашқы мәліметтері тұрғысынан қарастырып, оларды шешудің әр түрлі тәсілдерімен, көрнекілік негіздемелерді кенінен қолдану арқылы түсіндіру басшылыққа алынады.

«Параметрлі есептерді шешу» курсы бағдарламасы аптасына 1 сағат, барлығы 36 сағат және келесі мазмұннан тұрады.

Алғашқы ұғым - 3 сағат

Параметрге анықтама беру. Параметрлері бар теңдеулер мен теңсіздіктердің түрлерімен таныстыру. Қарапайым параметрлері бар есептерді шығару дағдысын қалыптастыру.

Параметрі бар сызықтық теңдеулер, теңдеулер жүйесі - 9 сағат

Сызықтық теңдеу анықтамасы. Сызықтық теңдеуді шешу алгоритмін құру және оның түбірлерін табу. Параметрі бар теңдеулерді сызықтық теңдеулерге келтіріп шешуді үйрету. Шығармашылық, ізденушілік жұмыстар.

Параметрі бар сызықтық теңсіздіктер, сызықтық теңсіздіктер жүйесі - 6 сағат

Оқушылардың сызықтық теңдеулер тақырыбы бойынша алған білімдерін жетілдіру. Сызықтық теңсіздік анықтамасын, шешу алгоритмін білу. Стандартты сызықтық теңсіздіктер мен қарапайым параметрлі сызықтық теңсіздіктерді шеше білу бейімділіктерін қалыптастыру. Шығармашылық, ізденушілік жұмыстар.

Параметрі бар квадрат теңдеулер және жүйесі - 6 сағат

Квадрат теңдеу тақырыбы бойынша алған білімдерін толықтыру. Квадрат теңдеу түбірлерін дискриминант және Виет теоремасы арқылы таба білу. Дискриминант және Виет теоремасының формулаларын есінде сақтауы қажет. Оқушыларға параметрі бар квадрат теңдеулерді шеше білуді үйрету, есептерге қолдана білу бейімділіктерін қалыптастыру.

Параметрі бар есептердегі квадраттық функцияның қасиеті - 7 сағат
 Модуль таңбалы функциялар графигін салу ерекшеліктерін үйрету.
 Қарапайым модульді функциялар салу және оқу.

Стандартты емес қиындығы жоғары параметрлі есептер - 4 сағат
 Параметрі бар есептерді шешуді схемалы түрде тұрғыза білу бейімділіктерін қалыптастыру. Математиканы тереңдетіп оқытатын сыныптар үшін параметрі бар есептерді көбірек шығарту. Шығармашылық, ізденушілік жұмыстар.

Қорытынды – 1сағат

Параметрлі есептерді шешуде оқушылар білімін бекіту, есептерді шығару алгоритмін меңгерту, теңдеулер мен теңсіздіктердің дұрыс шешімін таңдай білу біліктері мен дағдыларын қалыптастыру.

Нормативті бөлім

«Параметрлі есептерді шешу»

XI сыныпқа арналған күнтізбелік жоспар
 (аптасына –1сағат, барлығы – 34 сағат)

Р/с	Тақырыптың аты	Жалпы сағат саны			Өткізілу түрі	Білімдік нәтиже	казына,	Күні
		барлығы	Дәріс	практика				
1	2	3	4	5	6	7		
	Алғашқы ұғым	3 сағ.						
1	Кіріспе. Бағдарламаның өзектілігі, мақсаты мен міндеті	1	1	-	Шолу, баяндау	Элективті курс тақырыбының мақсаты, міндетімен танысалы		04.09.2023
2	Параметр ұғымын дамыту	1	1	-	Дәріс	Жаңа айнымалы енгізудің мағынасын түсінеді		11.09.2023
3	Алгералық параметрі бар есептер шығару	1	-	1	Шолу	Ізденеді, баяндайды		18.09.2023
	Параметрі бар сызықтық теңдеулер, теңдеулер жүйесі	8 сағ.						
4	Параметрі бар сызықтық теңдеулер туралы негізгі ұғымдар	1	1	-	Дәріс, талдау	Теңдеудің шешімдерінің ішінен дұрысын таңдай біледі		25.09.2023
5	Параметрі бар сызықтық теңдеулер	1	-	1	Есептер шығару	Мағлұматтар іздейді, салыстырады.		02.10.2023
6	Параметрмен және модульмен берілген сызықтық теңдеулер	2	1	1	Дәріс, Практикал	Өз бетінше ізденушілік тапсырмасын орындайды		09.10.2023

					ык жұмыс		16.10.2 023
7	Параметрі бар теңдеулерді сызықтық теңдеулерге келтіру	1	-	1	Практикалық жұмыс	Талдап, саралауға үйренеді.	23.10.2 023
8	Параметрі бар сызықтық теңдеулер жүйесін шешу	2	1	2	Есептер шығару	Білімі тереңдейді. дамып.	06.11.2 023 13.11.2 023
9	Тест тапсырмалары	1	-	1	БЖБ	Өз бетімен жұмысқа үйренеді.	20.11.2 023
	<i>Параметрі бар сызықтық теңсіздіктер, теңсіздіктер жүйесі</i>	8 сағ.					
10	Параметрі бар сызықтық теңсіздіктер ұғымы	2	1	1	Дәріс, практикалық жұмыс	Берілген алгоритм арқылы теңсіздіктерді шеше біледі	27.11.2 023 04.12.2 023
11	Параметрі бар сызықтық теңсіздіктерді шешудің схемасы	2	1	1	Реферат қорғау	Дидактикалық ойын, зерттеулер жүргізе алады.	11.12.2 023 25.12.2 023
12	Графиктік тәсілмен шешу	2	1	1	Шығармашылық жұмыс	Графиктердің орналасуының барлық жағдайларын параметрге байланысты қарастыра біледі.	08.01.2 024 15.01.2 024
13	Параметрі бар теңсіздіктер жүйесін шешу	2	1	1	Дәріс, есептер шығару	Заңдылықтарды таба біледі.	22.01.2 024 29.01.2 024
	<i>Параметрі бар квадрат теңдеулер мен жүйесі</i>	7 сағ.					
14	Квадрат теңдеулердің	3	1	2	Дәріс	Білімі тереңдейді. дамып	05.02.2 024

	түбірлері a, b, c , коэффициенттерінің параметрге тәуелділігі						12.02.2 024 19.02.2 024
15	Параметрі бар квадрат теңдеулер жүйесін шешу	3	1	2	Дәріс, есепте р шешу	Квадрат теңдеулерді және теңсіздіктердің дұрыс шешімін таба біледі.	26.02.2 024 04.03.2 024 11.03.2 024
16	Жоба қорғау "Параметрі бар квадрат теңдеулер"	1	-	1	Талда у- қорға у	Білімін талдап және нақтылайды.	18.03.2 024
	<i>Параметрі бар есептердегі квадраттық функцияның қасиеті</i>	4 сағ.					
17	$y= x $ функциясы және оның графикінің орналасуы	1	-	1	Шыға рмаш ы-лық жұмы с	Өз бетінше ізденушілік тапсырмасын орындап, іздене алады	01.04.2 024
18	Параметрі бар есептерде квадраттық функцияның қасиеті	3	1	2	Рефер ат қорға у	Білімін нақтылау	08.04.2 024 15.04.2 024 22.04.2 024
	<i>Стандартты емес қиындығы жоғары параметрлі есептер</i>	4 сағ				*	
19	Стандартты емес қиындығы жоғары параметрлі есептерді шешу (ҰБТ жинақтарынан)	2	-	3	Дәріс, талдау	Барлық тәсілдерді стандартты емес жағдайда пайдалана біледі	29.04.2 024 06.05.2 024
20	Тест тапсырмалары	1	-	1	ТЖБ		13.05.2 024

21	<i>Қорытынды</i>	1	-	1	Алған білімдеріне қорытынды жасайды	20.05.2024
	<i>Барлығы</i>	<i>34 сағ</i>				

Ақпараттық-әдістемелік бөлім

Бағдарламада оқушыларды математикалық білімдерін тереңдету және шығармашылық, ізденушілік жұмыстарға баулу, білім-білік дағдысын дамыту, дүниетанымдық, эстетикалық көзқарасын қалыптастыру мақсаты қамтылды.

Оқушылар курсты оқып үйрену барысында білуге тиіс:

Математикалық терминдерді қолдана білу;

параметрмен берілген есептердің түрлі тәсілдермен шешуге болатындығын ескеру;

параметрмен берілген теңдеулер мен теңдеулер жүйелерін шешу барысында негізгі ұғымдарға сүйене отырып, тиімді тәсілдерді пайдалана білу;

параметрі бар теңсіздіктерді және теңсіздіктер жүйесін шешуде теңдеулерді шешу алгоритмін қолдану;

параметрі бар есептерді шығаруда қателіктер жібермеу;

параметрі бар квадрат теңдеулерді шешуде дұрыс шешімін таңдау;

параметрі бар есептердегі функцияның қасиетін білу.

Курстан күтілетін нәтижелер:

9-сынып оқушыларының функционалдық сауаттылығы артады;

оқушылардың жазбаша және ауызша математикалық талдай білу қасиеті дамумен қатар өзін-өзі тексеру, берілген тақырыптарға байланысты деректер жинау, реферат жазу, шағын ғылыми жоба қорғау, презентация құру дағдылары қалыптасады;

математика пәніне деген қызығушылығы арта түседі;

математика пәнінің өмірмен байланысты есептерін шығара алады;

логикалық ойлау қабілеті дамиды;

оқушының зерттеушілік қабілеті артады.

Оқушылардың білімдерін бағалау:

оқушылардың шығармашылық жұмыстарын (реферат, презентация, баяндама, есептер құрастыру) бағалау барысында математикалық білімінің тереңдігі, өз ойын еркін жеткізе білуі, шешендік өнері және т.б. қабілеттерін ескеріп арнайы алдын-ала белгіленген бағалау критерийлері бойынша бағаланады.

қалыптастырушы және жиынтық бағалау қойылады;

өте жақсы орындалған жұмыс математикадан ұйымдастырылатын іс-шараларда көрсетіледі.

Оқушылардың білімдерін бағалау:

Баға	Пайыздық мазмұндама	Дәстүрлі формадағы баға
«5»	85-100	Өте жақсы

«4»	65-84	Жаксы
«3»	40-64	Қанағаттанарлық
«2»	0-39	Қанағаттанарлықсыз

Критериалды бағалау шкаласы

Критерий	Балл	Дескрипторлар
Өзіндік жұмыс тапсырмалары		
Модуль I	1	Теңдеудің шешімдерінің ішінен дұрысын таңдай біледі.
	2	Мағлұматтар іздейді, салыстырады.
	2	Өз бетінше ізденушілік тапсырмасын орындайды.
	2	Талдап, саралауға үйренеді.
	2	Білімін дамытып тереңдетеді.
Барлығы: 9		
Модуль II	2	Берілген схема арқылы теңсіздіктерді шеше біледі.
	2	Дидактикалық ойын, зерттеулер жүргізе алады.
	2	Графиктердің орналасуының барлық мүмкін жағдайларын параметрге байланысты қарастыра біледі.
	2	Заңдылықтарды таба біледі.
	3	Шығармашылық тапсырмаларын қорғай алады.
Барлығы: 11		
Модуль III	2	Білімі дамып тереңдейді.
	2	Квадрат теңдеулерді және теңсіздіктердің дұрыс шешімін таба біледі.
	2	Білімін қолданып талдайды және нақтылайды.
	3	Шығармашылық тапсырмаларын қорғай алады.
	1	Білімін дамытып тереңдетеді.
Барлығы: 11		
Модуль IV	2	Өз бетінше ізденушілік тапсырмасын орындай алады.
	2	Білімін нақтылап, көрсете алады.
	2	Шығармашылық жұмысты орындайды.
	2	Математика пәнін өмірмен байланыстырады.
	1	Білімін дамытып тереңдетеді.
Барлығы: 9		
Модуль V	3	Барлық тәсілдерді стандартты емес жағдайда пайдалана біледі.
	2	Мағлұматтар іздейді, салыстырады.
	2	Шығармашылық жұмысты орындайды.
	2	Өмірмен байланыстыра алады.
	2	Білімін дамытып тереңдетеді.
Барлығы: 11		

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Жалпы орта білім беретін мектептерде оқу процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы әдістемелік нұсқау хат, 2018 ж.
2. «Задачи с параметром», П.И. Горнштейн, В.Б. Полонский, М. Якир «М. ИЛЕКСА», 2005 г.
3. «Необходимые условия в задачах с параметрами», П.И. Горнштейн, В.Б. Полонский, М. Якир «Квант», 1991 г.
4. «Уравнения и неравенства с параметрами», М.К. Потапов, С.Н. Олехник, Ю.В. Нестеренко «Издательство МГУ», 1992 г.
5. «О воспитательной направленности обучения математики в школе», К.Кожабаяев, «Просвещение», 1988 г.
6. «Задачи с параметром», Г.А. Ястребинецкий, «М.Просвещение», 1988 г.
7. «Методы решения задач с параметрами», В.Л. Натяганов, Л.М. Лузина, «Издательство МГУ», 2003 г.
8. «Планирование учебного материала для 9 класса с углубленного изучения математики», М.Г. Галицкий, А.М. Гольдман, Л.И. Звавич 1990 г.
9. «Метод координат в задачах с параметром», В.К. Марков «Издательство МГУ», 1970 г.
10. «Оқушылардың жетістіктерін бағалауға қойылатын талаптар», Математика пәні мұғалімдеріне арналған, Батырбаева М.А., Кадырова С.У., 2011 ж.

«Бекітемін»

К.Шакенов атындағы
орта мектебінің директоры:
К.С.Байғалиев.

« » 2023жыл

**11 «Ә» сыныбы бойынша
«Музей ісі» үйірмесінің 2023-2024 оқу жылына
арналған күнтізбелік тақырыптық жоспары**

Жетекшісі: «К.Шакенов атындағы орта мектебі» КММ-нің
тарих пәні мұғалімі Н.А.Солтыбаева

Жаңаөзен

Түсінік хат

«Музей» ұғым ыалғашқыда ежелгі Грекиядан өз бастауын алады. Грек философтарының ерекше салтанатпен безендіріліп, жиын жасауға арналған сәнді ғимараттары антика дәуірінде «мусейсон» немесе «музалархрамы» деп аталған. Олар қоғамдағы адамзат пен табиғаттың алғашқы пайда болуын, тарихи ескерткішті зерттейтін, жинақтап сақтайтын ғылыми-ағарту мекемелері болған. Музейлердің қорында ең бастысы заттық және бейнелеу, өнер туындылары қамтылған. Сонымен қатар, жазбаша деректер (тарихи құндылығы бар қолжазбалар мен кітаптар) сақталады. Қазақ-ежелден еркіндік аңсаған, сол ғасырлар бойына басына түскен сан алуан адам төзгісіз қиыншылықтарға мойымай, ата-баба жерін, асыл мұрасын ат үстінде найза ұшымен қасық қаны қалғанша қорғаған халық. Бойына сіңген бұл қасиеттердің құпиясы қашаннан қазақтың ата-баба мұрасына ерекше құрметпен қарап, салт-дәстүрін сақтап, өсіп келе жатқан ұрпақтарына тәлім-тәрбие және үлгі-өнеге көрсетуге ерекше көңіл бөлінуде. Әрине тәлім-тәрбие тек атадан қалған нақыл сөздермен, шебер әрі орынды айтылған ақыл-кеңеспен, немесе жағымсыз қылықтарға тиым салып отырумен шектелмейтіні белгілі.

Осыған орай, халқымыз өз ұрпағын тәрбиелеуде, оларды өмір ағымына бейімді етуде көрнекілікті де, пайдалана білген. Атап айтсақ, қашаннан кез-келген қазақтың шаңырағынан ата-бабасынан естелік ретінде сақтап, ұрпақтан-ұрпаққа ардақтап, мұра етіп қалдырып келе жатқан әртүрлі бұйымдарды кездестіруге болады. Олардың арасында тарихта белгілі тұлғалардың жеке заттары, халқымыздың жауынгершілік замандарда қолданған қару-жарақтары, қолөнер туындылары және т.б. бар. Сондықтан, қазақ ертеден өз ұясының ең қастерлі бұрышын қазіргі тілмен айтқанда шағын музей ретінде пайдаланды десек қателеспейміз.

Атадан қалған мұраға деген құрмет пен қастерлеу нәтижесінде көптеген тарихи құнды бұйымдар қазіргі таңда мектебіміздің даңқ бұрышынан орын алуда.

Музей ісі ауданымыздың тарихын, өнерін, мәдениетін, бұйымдарын көрсетуде ерекше орын алады. Осы мүмкіндік арқылы білім алушылардың еліне, жеріне деген сүйіспеншілігін, қызығушылығын арттырады. Бұл кімді де болсын мәдениеттілікке, парасатылыққа жетелейді.

Мектебіміздегі музей ісі курсынан күтілетін нәтиже: Музей ісі бағытының ең басты міндеті – мәдени және рухани құндылықтарымызды сақтау, дамыту және қолдау болып табылады. Бұл ретте ауылымзды мекендеген барлық халықтардың

салт-дәстүрі мен мәдениетін, әдет-ғұрпын, тілін құрметтеуге негізделген ұрпақтар сабақтастығы мен ұлттық құндылықтарды, бабадан қалған асыл мұрамызды насихаттауда оқушылармен танымдық жұмыстар атқарылу жоспарлануда. Бабадан мирас болып қалған асыл мұраларымыз бен тарихи ескерткіштерімізді көздің қарашығындай сақтап, мәдениетіміздің жауһарларын танып білу арқылы біз өзіміздің ұлттық құндылықтарымыз бен рухани қазынамызды болашақ ұрпаққа сол қалпында жеткізе аламыз.

Р/С	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1-2	Туған жер тұнған тарих	2	04.09-08.09 11.09-15.09
3-4	Менің өлкемнің тарихы, туған өлке тарихы	2	18.08-22.09 25.09-29.09
5-6	Менің мектебімнің тарихы	2	02.10-06.10 09.10-13.10
7-8	Ардагер ұстаздар,білім беру саласында еңбегі сінген ұстаздар	2	16.10-20.10 23.10-27.10
9-10	Мектебіміздің мақтаныштары	2	06.11-10.11 13.11-17.11
11-12	Ер есімі ел есінде	2	20.11-24.11 27.11-01.12
13	Аудан мұражайына саяхат	1	04.12-08.12
14-15	Жармалық батырлар	2	11.12-15.12 19.12-22.12
16-17	Жарма ауданынан шыққан билер	2	25.12-28.12 08.01-12.01
18-19	Жармалықтар соғыс жылдарында	2	15.01-19.01 22.01-26.01
20-21	Жармалық ҰОС ардагерлері	3	29.01-02.02 05.02-09.02 12.02-16.02
22-23	Соғыстың соңғы тұяғы	2	19.02-23.02 26.02-01.03
24-26	Кеңес одағының Батыры -К Шакенов тарихи тұлға	2	04.03-07.03 11.03-15.03 18.03-20.03
27-28	ҰОС кейінгі жылдарда	2	01.04-05.04 08.04-12.04
29	Кеңес одағының Батыры-Кенжебек Шакеновтың еңбек жолынан естеліктер	1	15.04-19.04
30-31	Жарма ауданынан шыққан ауған соғысы ардагерлері	2	22.04-26.04 29.04-03.05

32-	Ауылымыздан шыққан тыл ардагерлері	2	06.05-10.05
33	Саяхат сабақ		13.05-17.05
34	Қорытынды сабақ	1	20.05-24.05

«Бекітемін»

К.Шакенов атындағы орта

мектебіннің директоры

К.С. Байғалиев

«

_____» 2023ж

«Келісемін»

«Жарма аудандық білім басқармасы» ММ

Әдістемелік кабинет меңгерушісі

Ж.С. Жаназева

«

_____»

_____» 2023ж

11 «Ә» сыныбы бойынша

**«МУЗЕЙ ІСІ» курсы бағдарламасының
2023-2024 оқу жылына арналған күнтізбелік
тақырыптық жоспары**

Орындаған: «К. Шакенов атындағы орта мектебі» КММ-нің
тарих пәні мұғалімі Солтыбаева Н.А.

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

«Музей» ұғым ыалғашқыда ежелгі Грекиядан өз бастауын алады. Грек философтарының ерекше салтанатпен безендіріліп, жиын жасауға арналған сәнді ғимараттары антика дәуірінде «мусейсон» немесе «музалархрамы» деп аталған. Олар қоғамдағы адамзат пен табиғаттың алғашқы пайда болуын, тарихи ескерткішті зерттейтін, жинақтап сақтайтын ғылыми-ағарту мекемелері болған. Музейлердің қорында ең бастысы заттық және бейнелеу, өнер туындылары қамтылған. Сонымен қатар, жазбаша деректер (тарихи құндылығы бар қолжазбалар мен кітаптар) сақталады. Қазақ-ежелден еркіндік аңсаған, сол ғасырлар бойына басына түскен сан алуан адам төзгісіз қиыншылықтарға мойымай, ата-баба жерін, асыл мұрасын ат үстінде найза ұшымен қасық қаны қалғанша қорғаған халық. Бойына сіңген бұл қасиеттердің құпиясы қашаннан қазақтың ата-баба мұрасына ерекше құрметпен қарап, салт-дәстүрін сақтап, өсіп келе жатқан ұрпақтарына тәлім-тәрбие және үлгі-өнеге көрсетуге ерекше көңіл бөлінуде. Әрине тәлім-тәрбие тек атадан қалған накыл сөздермен, шебер әрі орынды айтылған ақыл-кәніспен, немесе жағымсыз қылықтарға тиым салып отырумен шектелмейтіні белгілі.

Осыған орай, халқымыз өз ұрпағын тәрбиелеуде, оларды өмір ағымына бейімді етуде көрнекілікті де, пайдалана білген. Атап айтсақ, қашаннан кез-келген қазақтың шаңырағынан ата-бабасынан естелік ретінде сақтап, ұрпақтан-ұрпаққа ардақтап, мұра етіп қалдырып келе жатқан әртүрлі бұйымдарды кездестіруге болады. Олардың арасында тарихта белгілі тұлғалардың жеке заттары, халқымыздың жауынгершілік замандарда қолданған қару-жарақтары, колонер туындылары және т.б. бар. Сондықтан, қазақ ертеден өз ұясының ең қастерлі бұрышын қазіргі тілмен айтқанда шағын музей ретінде пайдаланды десек қателеспейміз.

Атадан қалған мұраға деген құрмет пен қастерлеу нәтижесінде көптеген тарихи құнды бұйымдар қазіргі таңда мектебіміздің даңқ бұрышынан орын алуда.

Музей ісі ауданымыздың тарихын, өнерін, мәдениетін, бұйымдарын көрсетуде ерекше орын алады. Осы мүмкіндік арқылы білім алушылардың еліне, жеріне деген сүйіспеншілігін, қызығушылығын арттырады. Бұл кімді де болсын мәдениеттілікке, парасатылыққа жетелейді.

Мектебіміздегі музей ісі курсынан күтілетін нәтиже: Музей ісі бағытының ең басты міндеті – мәдени және рухани құндылықтарымызды сақтау, дамыту және қолдау болып табылады. Бұл ретте ауылымзды мекендеген барлық халықтардың

салт-дәстүрі мен мәдениетін, әдет-ғұрпын, тілін құрметтеуге негізделген ұрпақтар сабақтастығы мен ұлттық құндылықтарды, бабадан қалған асыл мұрамызды насихаттауда оқушылармен танымдық жұмыстар атқарылу жоспарлануда. Бабадан мирас болып қалған асыл мұраларымыз бен тарихи ескерткіштерімізді көздің қарашығындай сақтап, мәдениетіміздің жауһарларын танып білу арқылы біз өзіміздің ұлттық құндылықтарымыз бен рухани қазынамызды болашақ ұрпаққа сол қалпында жеткізе аламыз.

Р/С	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1-2	Туған жер тұнған тарих	2	04.09-08.09 11.09-15.09
3-4	Менің өлкемнің тарихы, туған өлке тарихы	2	18.08-22.09 25.09-29.09
5-6	Менің мектебімнің тарихы	2	02.10-06.10 09.10-13.10
7-8	Ардагер ұстаздар,білім беру саласында еңбегі сінген ұстаздар	2	16.10-20.10 23.10-27.10
9-10	Мектебіміздің мақтаныштары	2	06.11-10.11 13.11-17.11
11-12	Ер есімі ел есінде	2	20.11-24.11 27.11-01.12
13	Аудан мұражайына саяхат	1	04.12-08.12
14-15	Жармалық батырлар	2	11.12-15.12 19.12-22.12
16-17	Жарма ауданынан шыққан билер	2	25.12-28.12 08.01-12.01
18-19	Жармалықтар соғыс жылдарында	2	15.01-19.01 22.01-26.01
20-21	Жармалық ҰОС ардагерлері	3	29.01-02.02 05.02-09.02 12.02-16.02
22-23	Соғыстың соңғы тұяғы	2	19.02-23.02 26.02-01.03
24-26	Кенес одағының Батыры -К Шакенов тарихи тұлға	2	04.03-07.03 11.03-15.03 18.03-20.03
27-28	ҰОС кейінгі жылдарда	2	01.04-05.04 08.04-12.04
29	Кенес одағының Батыры-Кенжебек Шакеновтың еңбек жолынан естеліктер	1	15.04-19.04
30-31	Жарма ауданынан шыққан ауган соғысы ардагерлері	2	22.04-26.04 29.04-03.05

32-	Ауылымыздан шыққан тұл ардагерлері	2	06.05-10.05
33	Саяхат сабақ		13.05-17.05
34	Қорытынды сабақ	1	20.05-24.05

Т
«БЕКІТЕМІН»

Мектеп директоры

Қ.С. Вайғалиев

« » 2023ж

«КЕЛІСЕМІН»

Жарма аудандық білім бөлімі

әдістемелік кабинет меңгерушісі

Ж.С. Жанақова

« » 2023ж

11 «А» сынып бойынша «Қиындатылған деңгейдегі есептерді шешу»
факультативтік курсының 2023-2024 оқу жылына арналған
күнтізбелік-тақырыптық жоспары

Орындаған: «К.Шакенов атындағы орта мектебі» КММ-сінің математика
пәні мұғалімі Аманжолова А.Т.

ҚИЫНДАТЫЛҒАН ДЕНГЕЙДЕГІ ЕСЕПТЕРДІ ШЕШУ

Түсініктеме хат

Математика пәнін тереңдету және оқушылардың осы пәнге деген қызығушылығын арттыру, білім алушылардың математикалық қабілетін ашу және дамыту жаңартылған оқу бағдарламасының басты мақсаты. Осы салада мұғалімдер көптеген жұмыстар атқаруда. Бұл элективті курста осы мақсатты орындауға өз үлесін қосады деген ойдамыз. Педагогикалық тәжірибемнің негізінде жоспарланған курс. Мектеп бағдарламасында параметрлерге берілген есептер бар, оқушылар мұндай есептер шығаруда қиыншылықтарға тап болады. Сондықтан параметрге берілген есептер тақырыбын таңдап алған курс оқушылардың математикалық және логикалық ойлау қабілеттерінің артуына өз үлесін қосады.

Бағдарламаның мақсаты:

Оқушыларға параметрмен берілген есептерді әр түрлі тәсілдермен шешуді үйрету;

Оқушылардың параметрмен берілген есептерге деген көзқарастарын және оны іс жүзінде қолдана білу бейімділіктерін қалыптастыру;

Параметрге берілген есептердің сан алуандығы оқушылардың математика пәніне деген қызығушылығын арттыру;

Математикалық білімділікке ие болу, ғылыми терминологияны түсіне білу, алған білімдерін тиімді қолдана білу.

Бағдарламаның міндеттері:

Параметрге берілген есептерді әр түрлі тәсілдерімен шеше білуге үйрету;

Алған білімдерін қиындығы әртүрлі есептер шығаруда қолдана білуге жаттықтыру;

Оқушылардың шығармашылықпен жұмыс істеу қабілетін дамыту;

Оқушылардың ой-өрісінің дамуына, өз бетімен ізденуіне жағдай жасау;

Балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып жеке тұлғаны дамытуға мүмкіндік жасау;

Жаратылыстану- математика бағытында оқитын оқушыларға қиындығы жоғары есептерді шығара білуге дайындау.

Бағдарламаның өзектілігі:

Параметрге берілген есептер мектеп бағдарламасының барлық сыныптарында әртүрлі деңгейде қамтылған, сондықтан ата-аналар тақырыптардың негізгі ұғымдарын терең меңгерту аса маңызды. Курс параметрі бар теңдеулер мен теңсіздіктерді және олардың жүйелерін шешудің ерекшеліктерін көрсете отырып, параметр ұғымын оқушылардың саналы түрде меңгеруіне, яғни ғылым, техника мен өндірістің әр түрлі салаларында қолданылатын және неғұрлым қарқынды нәтижеге әкелетін математикалық әдістердің негізін құрайтын құрал ретінде қабылдауына мүмкіндік береді.

Элективті курс 34 сағатқа арналып жасалған. Курс теориялық және практикалық бағытта жүргізіледі. Оқушылардың танымдық іс-әрекеттерін ұйымдастыру жекелей және топпен жұмыс, жобалар қорғау, есептер құрастыру арқылы жүргізіледі. Сабақты өткізуде оқушының өз бетімен ізденуіне мүмкіндік беретін практикалық жұмыстар, практикалық есептер шығару, презентациялар дайындау, рефераттар қорғау, жобалар жазу, есептер құрастыру, зерттеу жұмыстары сияқты оқыту әдістері қолданылады.

№	Тақырыптың аты	Жалпы сағат саны	Мақсаты (нені біту керек?)	Күні
	Алғашқы ұғым	4 сағ.		
1	Кіріспе. Параметр ұғымы	1	Факультативтік курс тақырыбының міндетімен танысады	5.09.2023
2-4	Алгералық параметрі бар есептер шығару	3	Ізденеді, баяндайды	12.09 19.09 26.09
5	Параметрі бар сызықтық теңдеулер туралы негізгі ұғымдар	1	Теңдеудің шешімдерінің ішінен дұрысын таңдай біледі	3.10
6	Параметрі бар сызықтық теңдеулер	1	Мағлұматтар іздейді, салыстырады.	10.10
7	Параметрмен және модульмен берілген сызықтық теңдеулер	1	Өз бетінше ізденушілік тапсырмасын орындайды	17.10
8	Параметрі бар теңдеулерді сызықтық теңдеулерге келтіру	1	Талдап, саралауға үйренеді.	24.10
9	Параметрі бар сызықтық теңдеулер жүйесін шешу	1	Білімі дамып, тереңдейді.	7.11
10	Тест тапсырмалары	1	Өз бетімен жұмысқа үйренеді.	14.11
11	Параметрі бар сызықтық теңсіздіктер ұғымы	1	Берілген алгоритм арқылы теңсіздіктерді шеше біледі	21.11
12-13	Параметрі бар сызықтық теңсіздіктерді шешудің схемасы	2	Дидактикалық ойын, зерттеулер жүргізе алады.	28.11 5.12
14	Параметрі бар сызықтық теңсіздіктерді графиктік тәсілмен шешу	1	Графиктердің орналасуының барлық жағдайларын параметрге байланысты қарастыра біледі.	12.12
15	Параметрі бар теңсіздіктер жүйесін шешу	1	Заңдылықтарды таба біледі.	19.12
16	Квадрат теңдеулердің түбірлері a, b, c , коэффициенттерінің параметрге тәуелділігі	1	Білімі дамып тереңдейді.	26.12
17	Параметрі бар квадрат теңдеулер жүйесін шешу	1	Квадрат теңдеулерді және теңсіздіктердің дұрыс шешімін таба біледі.	9.01.2023
18	Жоба қорғау "Параметрі бар квадрат теңдеулер"	1	Білімін талдап және нақтылайды.	16.01
19	$y= x $ функциясы және оның графигінің орналасуы	1	Өз бетінше ізденушілік тапсырмасын орындап, іздене алады	23.01
20	Параметрі бар есептерде квадраттық функцияның қасиеті	1	Білімін нақтылау	30.01
21	Графиктік тәсілмен шешу	1	Барлық тәсілдерді стандартты емес жағдайда пайдалана біледі	6.02
22-23	Параметрі бар теңсіздіктер жүйесін шешу	2	Заңдылықтарды таба біледі.	13.02 20.02
24	Квадрат теңдеулердің түбірлері a, b, c , коэффициенттерінің параметрге тәуелділігі	1	Білімі дамып тереңдейді.	27.02
25-27	Параметрі бар теңсіздіктер жүйесін шешу	3	Заңдылықтарды таба біледі.	5.03 12.03 19.03

28-	Жоба қорғау "Параметрі бар квадрат теңдеулер"	1	Білімін талдап және нақтылайды.	02.04
29-33	Стандартты емес қиындығы жоғары параметрлі есептерді шешу (ҰБТ жинақтарынан)	5	Барлық тәсілдерді стандартты емес жағдайда пайдалана біледі	9.04 16.04 23.04 30.04 14.05
34	Тест тапсырмалары. Қорытынды	1	Өз бетімен жұмысқа үйренеді.	21.05
	Барлығы	34 сағ		

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Жалпы орта білім беретін мектептерде оқу процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы әдістемелік нұсқау хат, 2018 ж.
2. «Задачи с параметром», П.И. Горнштейн, В.Б. Полонский, М. Якир «М. ИЛЕКСА», 2005 г.
3. «Необходимые условия в задачах с параметрами», П.И. Горнштейн, В.Б. Полонский, М. Якир «Квант», 1991 г.
4. «Уравнения и неравенства с параметрами», М.К. Потапов, С.Н. Олехник, Ю.В. Нестеренко «Издательство МГУ», 1992 г.
5. «О воспитательной направленности обучения математики в школе», К.Кожобаев, «Просвещение», 1988 г.
6. «Задачи с параметром», Г.А. Ястребинецкий, «М. Просвещение», 1988 г.
7. «Методы решения задач с параметрами», В.Л. Натяганов, Л.М. Лузина, «Издательство МГУ», 2003 г.
8. «Планирование учебного материала для 9 класса с углубленного изучения математики», М.Г. Галицкий, А.М. Гольдман, Л.И. Звавич 1990 г.
9. «Метод координат в задачах с параметром», В.К. Марков «Издательство МГУ», 1970 г.
10. «Оқушылардың жетістіктерін бағалауға қойылатын талаптар», Математика пәні мұғалімдеріне арналған, Батырбаева М.А., Кадырова С.У., 2011 ж.